



Głos

Miedzianej Góry

NUMER 11 | 12 (217 | 218)
LISTOPAD | GRUDZIEŃ 2021

MIESIĘCZNIK SAMORZĄDOWY
GMINY MIEDZIANA GÓRA

ISSN 1730-7155

WYDAWNICTWO BEZPŁATNE

Podsumowanie roku
str. 4

Mamy górą!
str. 14

Barbórkowa tradycja
str. 20

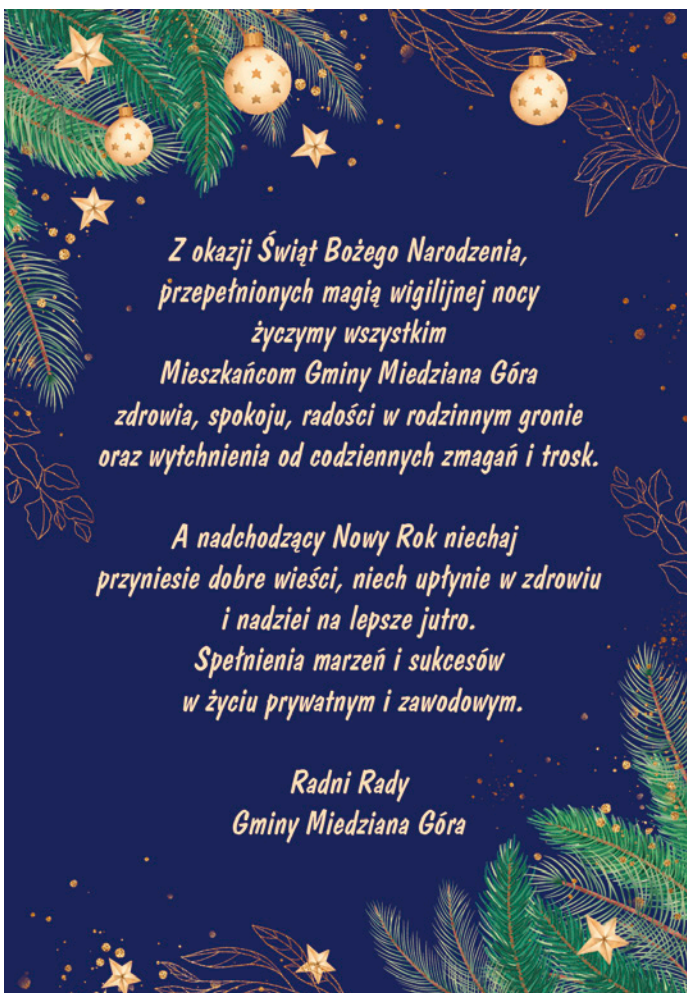


Jak co roku magia świąt Bożego Narodzenia puka do drzwi naszych domów.
Dookoła rozkwita radość, ciepło, miłość i optymizm.

Mam nadzieję, że zbliżające się Święta będą dla Was – Mieszkańców Gminy Miedziana Góra niezapomnianym czasem spędzonym bez pośpiechu, trosk i zmartwień. Niech urok polskiej Wigilii, opłatek podzielony w geście życzliwości i przebaczenia, nastrojowa choinka, moc radości z otrzymanych prezentów oraz rodzinne świętowanie przyniosą wytchnienie i ulgę od codziennych trosk i zmartwień.

Na ten świąteczny czas i zbliżający się Nowy Rok życzę odwagi w sięganiu po upragnione cele, wiary w nadechodzące jutro, wszelkiej pomyślności i wielu szczęśliwych chwil. Niech 2022 rok stanie się czasem nadziei i oczekiwania związanego z realizacją śmiałych planów, marzeń i aspiracji.

Damian Stawski
Wójt Gminy Miedziana Góra



*Z okazji Świąt Bożego Narodzenia,
przepełnionych magią wigilijnej nocy
życzymy wszystkim
Mieszkańcom Gminy Miedziana Góra
zdrowia, spokoju, radości w rodzinnym gronie
oraz wytchnienia od codziennych zmagani i trosk.*

*A nadchodzący Nowy Rok niechaj
przyniesie dobre wieści, niech upłynie w zdrowiu
i nadziei na lepsze jutro.
Spełnienia marzeń i sukcesów
w życiu prywatnym i zawodowym.*

*Radni Rady
Gminy Miedziana Góra*

Z serca Wszystkim życzę...

**takich Świąt Bożego Narodzenia,
żeby było do kogo wypowiedzieć dobre słowo...
żeby życzenia serdeczne usłyszeć na pierwsze
danie przy suto zastawionym stole...
żeby opłatek utrzymać w dłoni i zdążyć
z wybaczeniem przed pierwszą gwiazdka...
żeby się jak dziecko zachwycić i uradować
Ojezystą Tradycją i Małym Jezuskiem,
a potem z nadzieją popatrzeć na kalendarz
z Nowym Rokiem...
oby był lepszy niż ten, co odchodzi.**

**Krzysztof Marek Słoń
Senator RP**





Wesołych Świąt!

Przed nami najpiękniejsze w całym roku dni – czas serdecznych życzeń, dzielenia się opłatkiem, dobrym słowem i nowiną o Narodzeniu Pańskim.

Niech ten świąteczny czas da nam siłę, która pozwoli wytrwać w nadziei na lepsze jutro.

Na Święta Bożego Narodzenia i nadchodzący Nowy Rok 2022 życzymy Państwu dużo zdrowia, optymizmu i wszelkiej pomyślności.

Renata Janik
Wicemarszałek
Województwa Świętokrzyskiego

Andrzej Bętkowski
Marszałek
Województwa Świętokrzyskiego

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia życzę wszystkim mieszkańcom gminy Miedziana Góra, aby te wyjątkowe dni przyniosły radość, zdrowie, ukojenie ducha, poczucie rodzinnego ciepła i opieki najbliższych. Niech dla nas wszystkich będzie to czas głębokich przeżyć duchowych i radości z narodzenia Jezusa.

Życzę również, aby zbliżający się Nowy Rok 2022 był czasem spełnionych nadziei, szczęścia, spokoju i realizacji wyznaczonych celów.

Wesołych Świąt!

Mirosław Gębski
Starosta Kielecki

Szanowni Państwo,

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia

proszę o przyjęcie

najserdeczniejszych życzeń radości i pokoju.

Niech zbliżający się czas narodzin Chrystusa

będzie wyjątkową chwilą

spędzoną bez pośpiechu i zmartwień

w gronie Rodziny i Przyjaciół.

Życzę Państwu dużo zdrowia i szczęścia

w nadchodzącym 2022 roku.

Mija kolejny rok i przed nami następne Święta Bożego Narodzenia. Dużo się dzieje w naszym życiu, w naszych codziennościach. Odnosi się wrażenie, że wszystko przyspiesza, że szum dni bieżących nabiera tempa, a wszechogarniająca pandemia męczy coraz bardziej.

Drodzy, pamiętajcie jednak, że to wszystko jest „chwilowe”... Na świat przychodzi maleńki Jezus, po to, aby dać nam drogę do wieczności szczęśliwej, radosnej, tak wspaniałej, że nie jesteśmy nawet w stanie sobie tego wyobrazić. Pomyślmy o tym „lepszemu świecie” od maleńkiego Dzieciątka. Bóg przychodzi na świat dla każdego Mieszkańca gminy Miedziana Góra!

Życzę Wam

blogosławionych świąt

i szczęśliwego

nowego roku!

Kamil Piasecki
Wiceprzewodniczący
Rady Powiatu w Kielcach



Krzysztof Lipiec
Poseł na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej



Rok wyzwań i sukcesów

Uruchomienie pierwszego samorządowego żłobka, pozyskanie wielomilionowych środków zewnętrznych, zakup nowego wozu dla druhów w Bobrzy czy wyróżnienie naszej gminy w ogólnopolskich rankingach. O mijających miesiącach rozmawiamy z wójtem gminy Miedziana Góra Damianem Sławskim.

– Dwa lata temu na łamach „Głosu...” mówił pan o projekcie budowy gminnego żłobka.

– A już dzisiaj podopiecznych naszego Samorządowego Żłobka przy Zespole Szkół w Kostomłotach Drugich odwiedził Mikołaj. Udało mi się zrealizować zarówno moje marzenie, jak i wielu zawodowo aktywnych rodziców – aby w naszej gminie opieka nad najmłodszymi mieszkańcami funkcjonowała na każdej płaszczyźnie. Na ten cel pozyskaliśmy finansowe środki zewnętrzne. Pozwoliło nam to nie tylko wybudować nowy budynek, wyposażyć go w niezbędne i nowoczesne urządzenia i akcesoria, ale także zapewnić dzieciom bezpłatny pobyt na czas realizacji projektów współfinansowanych przez UE. Zatem rodzice maluchów nie muszą się martwić o wyżywienie, środki higieniczne, w tym pieluszki. Pierwsi żłobkowicze przekroczyli mury w kwietniu. To był historyczny moment dla całej naszej wspólnoty.

– Ale nie jedyny dla samego żłobka. W niedługim czasie odbyła kolejna ważna chwila.

– Tak. Na początku działalności placówki opieką objęto 48 dzieci. Dzięki realizacji kolejnego unijnego projektu pn. „Aktywni rodzice = szczęśliwe maluchy!” we wrześniu uruchomiliśmy dodatkowe dwa oddziały. Obecnie w żłobku jest 80 dzieci w wieku do trzech lat. Wykonywane zadanie pozwoliło nam zaadaptować pierwsze piętro budynku

i zakupić kolejne nowoczesne pomoce i narzędzia dydaktyczne, jak np. robota do nauki języka angielskiego. To bardzo rzadko spotykane urządzenie w instytucjach tego typu w naszym kraju.

– Zmiany możemy również zauważyć w infrastrukturze drogowej.

– W pierwszym kwartale roku rozpoczęliśmy prace na ulicy Słonecznej w Miedzianej Górze. Ten niespełna pół-

nek o intensywnym ruchu lokalnym, posiada wąskie pobocze, które stwarza niebezpieczeństwo, w szczególności dla pieszych. Pod koniec listopada została podpisana umowa z firmą, która na wykonanie zadania ma 11 miesięcy. Drogowcy będą pracować na odcinku jezdni o łącznej długości ponad 2,5 kilometra. Droga zyska nie tylko nową nawierzchnię, ale przede wszystkim wybudowany będzie chodnik.



Wójt Damian Sławski z wyróżnieniem w plebiscycie „Perły Samorządu”. Kapituła konkursu doceniła pracę, zaangażowanie oraz efektywną organizację Urzędu Gminy Miedziana Góra

kilometrowy odcinek drogi został wyremontowany po istniejącym śladzie zaczynającym się od ulicy Kamiennej. Wykonano m.in. zjazdy na posesje i przeprowadzono prace konserwacyjne rowu. Już wkrótce rozpocznie się kolejna wielomilionowa inwestycja drogowa w gminie.

– Której drogi będzie ona dotyczyć?

– To wyczekiwana przebudowa drogi powiatowej biegnącej przez wsie Przyjmo i Bobrza. Dzięki bardzo dobrej współpracy z samorządem powiatu kieleckiego na czele z Starostą Mirosławem Gębskim możemy wspólnie sięgać po środki i realizować pomysły. Cieszę się, że ta największa tegoroczna drogowa inwestycja w powiecie dotyczy naszej gminy. Droga powiatowa jest ważnym ciągiem komunikacyjnym, który łączy drogę krajową numer 74 w Bobrzy z węzłem komunikacyjnym Kielce-Jaworznia w Janowie. To odci-

– Mówiąc o wielomilionowych inwestycjach, w dalszym ciągu gmina realizuje zadania związane z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej. Na jakim etapie są prace?

– Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej stanowi dla mnie bardzo ważne zagadnienie. Cieszę się, że w naszej gminie kolejne sołectwa dodawane są do sieci i że powstają kolejne kilometry nitek wodociągu i kanalizacji. W pierwszych miesiącach 2021 roku ruszyliśmy z budową systemu kanalizacji oraz rozbudową i przebudową istniejącej sieci wodociągowej w Ćmińsku Rządowym. W ramach tej inwestycji wybudowana zostanie kanalizacja o długości ponad 7 kilometrów wraz z towarzyszącą infrastrukturą. Rozbudowa sieci wodociągowej to prawie 4 kilometry nowego wodociągu. Koszt prac wyniósł ponad 5 000 000 złotych. Na tym nie koniec. Rozpoczęliśmy kolejne prace dotyczące budowy systemu



Uroczystość oddania do użytku ul. Laskowej w Kostomłotach Drugich



Rozpoczęcie remontu ul. Słonecznej w Miedzianej Górze



Strefa rekreacji w Bobrzy na terenie ruin Zakładu Wielkopiecowego



Budowa kanalizacji w Ćmińsku



Wbicie topaty pod budowę systemu kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowę i przebudowę sieci wodociągowej w Przyjmie



Nowo wybudowany samorządowy żłobek

— PODSUMOWANIE ROKU



Akcja „Drzewko dla szczęśliwych rodziców”



Zwycięcy w pierwszej loterii podatkowej w gminie Miedziana Góra



Uroczyste otwarcie nowych oddziałów żłobkowych z zaproszonymi gośćmi



Cykl spotkań soteckich z mieszkańcami



Uroczystość wprowadzenia samochodu do pododdziału bojowego w OSP Bobrza



Remont sali konferencyjnej w Urzędzie Gminy

kanalizacji sanitarnej i rozbudowy sieci wodociągowej. W miejscowości Przyjmo powstaną kolejne kilometry kanalizacji i wodociągu, a zadanie obejmie niemal 150 gospodarstw domowych. Wartość inwestycji opiewa na kwotę prawie 3 000 000 złotych. Powyższe działania realizowane są z udziałem finansowych środków zewnętrznych.

– Rozbudowa sieci kanalizacyjnej wpłynie na pracę oczyszczalni ścieków. Czy jest ona na to przygotowana?

– Jak najbardziej wzięliśmy to pod uwagę. W tym roku przeprowadziliśmy modernizację oczyszczalni ścieków kierowanej przez gminną spółkę Zakład Gospodarki Komunalnej w Miedzianej Górze. Na to zadanie przeznaczaliśmy środki własne oraz otrzymaliśmy unijne dofinansowanie. W budynku oczyszczalni prowadzone były prace, które pozwoliły uruchomić nowe urządzenia takie jak sitopiaskownik i krata koszoowa, czyli sprzęt, który służy do wstępnego oczyszczania ścieków. Dodatkowy sitopiaskownik będzie pracował w systemie 1+1, na zmianę z obecnym. To rozwiązanie pozwoli nam zabezpieczyć się przed ewentualną awarią jednego z urządzeń, a także umożliwi bezproblemową konserwację i serwisowanie. Obecnie trwa remont przepompowni ścieków oraz dostawa nowych pomp do zbiornika retencji.

– Wspomniał wójt o pozyskiwaniu przez gminę środków zewnętrznych. Miedziana Góra znalazła się na liście beneficjentów programu „Polski Ład”.

– Otrzymaliśmy drugie co do wielkości wsparcie w powiecie kieleckim, ponad 11 000 000 złotych. Pozyskane środki finansowe umożliwią nam realizację inwestycji drogowych na niespotykaną dotychczas skalę. W każdym sołectwie będą prowadzone roboty drogowe przynajmniej na jednej gminnej drodze. Dzięki temu nie tylko poprawi się bezpieczeństwo, ale i komfort jazdy. Zaznaczę, że otrzymaliśmy dofinansowanie na poziomie 95% wartości inwestycji. Aktualnie gmina przygotowuje pełną dokumentację projektową. Przez sześć miesięcy od momentu otrzymania promesy na wartość przyznanego dofinansowania musi bowiem rozpocząć się procedura przetargowa, pod-

czas której zostaną wyłonieni wykonawcy robót drogowych.

– Mówiąc o rządowym wsparciu, należy nadmienić o wizycie premiera w naszej gminie.

– Szef rządu Mateusz Morawiecki zorganizował w Porzeczku konferencję prasową, która odbyła się na terenie budowy sieci wodno-kanalizacyjnej. Briefing prasowy był poświęcony Rządowemu Funduszowi Inwestycji Lokalnych. Nieprzypadkowo wybrano tę lokalizację – budowa w sołectwie jest realizowana także dzięki rządowemu funduszowi. Nasza gmina tylko z tego źródła otrzymała w 2020 roku wsparcie finansowe na kwotę ponad 4 500 000 złotych. W czasie spotkania premier zapewnił, że „Polski Ład” i specjalnie dedykowane mu programy doprowadzą do przełomu w małych miejscowościach. Jak już wiemy, nasza wspólnota otrzymała pieniądze na inwestycje drogowe.

– Co jeszcze ważnego wydarzyło się ostatnio w naszej gminie?

– Ważnym momentem był zakup nowego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Bobrzy. Na ten moment druhowie czekali wiele lat. Poprzedni samochód był najstarszym wozem bojowym w naszej gminie i miał za sobą wiele lat służby. Ochotnicy zabiegali o zakup nowego pojazdu od kilku lat. Cieszę się, że nam się to udało. Pozyskaliśmy na ten cel środki z kilku źródeł, m.in. z Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach oraz Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Nowy pojazd nie tylko poprawi komfort służby i bezpieczeństwo druhów, ale i usprawni ich działania. To drugi nowy samochód ratowniczo-gaśniczy zakupiony dla gminnej jednostki OSP w ciągu ostatnich dwóch lat.

– Jakie zmiany zaszły w tym roku w otoczeniu Urzędu Gminy?

– Mamy więcej zieleni dzięki nowej aranżacji placu i terenu przed budynkiem urzędu. Wykonany został nowy ciąg pieszy do Samorządowego Ośrodka Zdrowia w Miedzianej Górze, na placu pojawiły się ławki parkowe z oparciami, przy nich posadzono drzewa, które dają cień w upalne dni. Rewitalizacji poddano także kłomby roślinne, gdzie posa-

dano nowe rośliny. Stało się więcej koszy na śmieci. Zmiany nie ominęły też budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Miedzianej Górze. Odnowiono elewację, naprawiono ubytki i pęknięcia ścian, dodatkowo zdemontowano kraty z okien. Prace remontowe prowadzone były także wewnątrz biblioteki. Nowego blasku nabrała strefa rekreacji na terenie ruin Zakładu Wielkopiecowego w Bobrzy. Powstało tam palenisko na ogniska, zostały zamontowane ławki oraz stojak na rowery. Cieszę się, że udało nam się wprowadzić te zmiany. Plac przed urzędem zyskuje nowe znaczenie, staje się miejscem spotkań zarówno starszych, jak i młodszych mieszkańców gminy.

– Dlaczego też inicjuje pan akcje proekologiczne na terenie gminy?

– Od samego początku, kiedy objąłem funkcję wójta, ekologia i ochrona środowiska są mi bliskie. Podejmujemy działania zmierzające do zmniejszenia smogu w gminie, choćby dopłaty do wymiany starych pieców na te z mniejszą emisją dwutlenku węgla. W tym roku wspólnie z radnymi Rafałem Wiórkiem i Łukaszem Woźniakiem zorganizowaliśmy akcję „Cukierek za papierek” i zachęcaliśmy mieszkańców do sprzątania własnej okolicy. Zapewniliśmy worki na śmieci i rękawiczki. Odzew mieszkańców gminy, szczególnie tych najmłodszych i uczniów szkół podstawowych przeszedł nasze oczekiwania. Ogromne ilości śmieci, które znajdowały się w rowach, lasach i miejscach użyteczności publicznej, dzięki zaangażowaniu naszych mieszkańców zostały posprzątane, za co z całego serca dziękuję. Serce rośnie, gdy widzi się, jak młode pokolenie chętnie włącza się w akcje ekologiczne, a los naszej planety nie jest mu obojętny.

Ponadto sprzeciwiamy się nielegalnym wysypiskom śmieci powstającym na terenie naszej gminy. Dołączyliśmy do gmin, które zakupiły fotopułapki. Dzięki zainstalowanemu modułowi MMS zdjęcie wandalę natychmiast trafia do urzędu, co pozwoli nam na szybką reakcję. Urządzenia są zamontowane w różnych miejscach w gminie i nie ma żadnej taryfy ulgowej dla zaśmiecających osób. Jednocześnie przypominam, że według obowiązujących przepisów to właściciele posesji muszą dbać o czystość na swojej działce czy polu.

— PODSUMOWANIE ROKU

– **Podjął też wójt działania zachęcające nowych mieszkańców do meldunku w naszej gminie.**

– „Rozlicz PIT w Miedzianej Górze! To Ci się opłaci!” – to nazwa akcji zachęcającej do wskazania gminy Miedziana Góra jako miejsca zameldowania lub zamieszkania w rozliczeniu podatkowym. Jak dobrze wiemy, pieniądze z podatku osób fizycznych mają wpływ na wielkość budżetu gminy. Śmiało można powiedzieć, że to spory zastrzyk finansowy, dzięki któremu można sfinansować wiele inwestycji służących

do jeszcze większej pracy i daje wiarę, że sprawdza się to, co robię, tym bardziej że podejmowane przeze mnie działania zostały zauważone i ocenione przez niezależnych ekspertów do spraw samorządu terytorialnego, ze świata nauki, biznesu oraz dziennikarzy „Dziennika Gazety Prawnej”, czyli głównego organizatora rankingu. W przypadku oceny wóldarzy specjalści dodatkowo weryfikowali sposób koordynowania prac samorządu, wizję czy zarządzanie poszczególnymi instytucjami.

– **Na tym nie koniec, jeśli chodzi o sukcesy w niezależnych rankingach.**

– Ten rok był wyjątkowy dla naszej gminy. Została ona zauważona przez ekspertów najbardziej znanych i prestiżowych rankingów podsumowujących działania jednostek samorządu terytorialnego. „Liderzy Inwestycji” to zestawienie czasopisma „Wspólnota” i przygotowane jest w oparciu o informacje o wydatkach majątkowych poniesionych przez polskie samorządy przez ostatnie trzy lata. Gdy przyglądamy się danym dotyczącym nas, widać wyraźnie tendencję rozwojową. W rankingu obejmującym lata 2016–2018 nasz samorząd zajmował 407. miejsce, w kolejnym rankingu związanym z latami 2017–2019 byliśmy na 467. miejscu, a w najnowszym zestawieniu umiejscowiono nas na 188. pozycji. To jeden z najlepszych wyników w powiecie kieleckim i województwie świętokrzyskim. Awans naszej gminy widoczny jest także w Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej” uznawanym za jeden z najbardziej prestiżowych i wiarygodnych w kraju. Znaleźliśmy się w drugiej dziesiątce rankingu na pozycji 18.! Rok wcześniej zajmowaliśmy 286. miejsce. To pokazuje, że mimo trudnych czasów wywołanych pandemią można realizować wiele inwestycji i jednocześnie zadbać o zrównoważony rozwój.



W lipcu gminę, a dokładnie plac budowy kanalizacji i przebudowy wodociągu w Porzeczcu odwiedził Premier Mateusz Morawiecki

dobru ogólnemu wszystkich mieszkańców. Warto podkreślić, że organizowana przez gminę loteria podatkowa była jedną z pierwszych tego typu inicjatyw w regionie świętokrzyskim. W wielu miejscowościach w kraju funkcjonuje już od kilku lat i doskonale spełnia swoje zadanie.

– **Pana praca i zmiany zachodzące w gminie zostały zauważone przez niezależnych ekspertów w ogólnopolskich rankingach. Znalazł się wójt m.in. w gronie najsprawniej działających wóldarzy miast, miasteczek i gmin w Polsce.**

– Ogromnie cieszę się z sukcesu w tak prestiżowym rankingu jak „Perły Samorządu”. To duży zaszczyt oraz wielka nobilitacja dla mnie i dla naszej gminy. To wyróżnienie motywuje mnie

Nasza gmina awansowała również w niezależnym Rankingu Finansowym Samorządów za 2020 rok, który przygotowała Fundacja Instytut Studiów Wschodnich we współpracy z Katedrą Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. W ciągu zaledwie jednego roku wyprzedziliśmy aż 140 samorządów, awansując z miejsca 363. na 223. pozycję rankingu obejmującego 1533 gminy wiejskie. Eksperti analizowali finanse każdego polskiego samorządu. Duży awans na liście utwierdza mnie w przekonaniu, że czuwamy nad finansami i coraz lepiej wydajemy publiczne pieniądze. Moim marzeniem jest stworzenie takich warunków dla mieszkańców, żeby identyfikowali się ze swoją gminą, tu płacili podatki i tutaj rozwijali swoje działalności gospodarcze.

– **Nasza gmina została też zauważona poprzez inne osiągnięcia?**

– To prawda. Po raz kolejny mieszkanka gminy pani Józefa Bucka uwiła najpiękniejszy wieniec dożynkowy w powiecie kieleckim i w całym województwie świętokrzyskim. Jej dzieło, bo nie można inaczej nazwać tego przepięknie wykonanego wieńca, reprezentowało województwo na dożynkach prezydenckich. Jestem niezmiernie dumny, że nasza mała wspólnota wyróżnia się na tak wielu płaszczyznach. Mieszka tu liczne grono utalentowanych i mądrych ludzi, więc dobrze się dzieje, gdy mają swój udział w budowaniu pozytywnej marki gminy.

– **Czego możemy życzyć wójtowi w nadchodzącym 2022 roku?**

– Przede wszystkim wytrwałości w dążeniu do wyznaczonych celów. Jest jeszcze wiele do zrobienia w naszej gminie i chciałbym móc to zrealizować. ■ (red)

Budżet 2022

Dobiegły końca prace nad projektem budżetu gminy Miedziana Góra na 2022 rok. Co się w nim znajdzie i jakie cele wyznaczył sobie samorząd? Sprawdzamy.

Podobnie jak w wielu jednostkach administracyjnych w Polsce, ostatnie miesiące w naszej gminie upłynęły na intensywnych pracach nad projektem przyszłorocznego budżetu. – Kwota, jaka została zaplanowana na inwestycje w 2022 roku, wynosi aż 24 541 576 złotych. Część pieniędzy na realizację wyznaczonych celów pozyskaliśmy z rządowych i unijnych programów, z których nasz samorząd korzysta bardzo aktywnie. Dla porównania w ubiegłym roku realizowaliśmy projekty o łącznej wartości ponad 82 000 000 złotych przy dofinansowaniu wynoszącym ponad 53 000 000 złotych – mówi wójt gminy Miedziana Góra Damian Sławski.

PRACE DROGOWE

– Tak jak w ciągu ostatnich trzech lat, duży nacisk będzie kładziony na inwestycje prorozwojowe w gminie. Pieniądze zostaną przeznaczone m.in. na poprawę bezpieczeństwa na drogach gminnych – tłumaczy wójt Sławski. Zaplanowano przebudowę rekordowo dużej liczby dróg gminnych w ramach pozyskanego 95-procentowego dofinansowania z rządowego programu „Polski Ład”. Prace będą prowadzone we wszystkich sołectwach. Nowe oblicze zyskają ulice Malachitowa, Skalista, Pirytowa i Wspólna w Miedzianej Górze, ulica Tęczowa w Kostomłotach Pierwszych, ulice Stolarska, Topolowa i Wierzbowa w Kostomłotach Drugich oraz ulica Cicha w Ciosowej. Roboty budowlane będą prowadzone w Porzeczcu na ulicy Rubinowej oraz na moście w pasie drogowym na łączniku Ciosowa-Porzeczce. W sołectwie Tumlin-Wykień przebudowane będą ulice Uroczą i Żytnia, w Ćmińsku ulice Jesionowa, Grabowa oraz Sosnowa, zaś w Tumlinie-Podgrodzie ulice Liryczna i Romantyczna. W planach jest również

przebudowa ulicy Słonecznej w Miedzianej Górze. – Mamy przed sobą ambitny cel. W krótkim czasie przebudujemy łącznie prawie 20 dróg – dodaje wójt gminy.

W nadchodzącym roku wspólnie z powiatem kieleckim będzie realizowana przebudowa drogi powiatowej w Bobrzy. W ramach inwestycji powstanie nowa jezdnia, chodnik oraz odwodnienie drogi. Zadanie otrzymało wsparcie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na poziomie 60%. Wkład gminy to 966 931 złotych.

W planach budżetowych nie zapomniano o innych użytkownikach dróg, czyli o pieszych. Powiat przy udziale środków z gminnego budżetu zaplanował przebudowę trzech przejść dla pie-

odwodnienia podczas budowy drogi.

NOWE ZADANIA

W projekcie budżetu znalazły się też inwestycje dotyczące jednostek ochotniczych straży pożarnych, w tym długo wyczekiwana modernizacja strażnicy w Ćmińsku oraz zakup bramy do remizy w Bobrzy. W planach na 2022 rok jest też przygotowanie projektu budowy nowej biblioteki. Na realizację przedsięwzięcia można pozyskać 80% dofinansowania ze środków z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Gmina na ten cel zabezpieczyła 150 000 złotych.

W projekcie budżetu gminy nie pominięto znanej atrakcji turystycznej, którą jest Mur Oporowy w Bobrzy.



Wzrost wydatków majątkowych w ostatnich latach

szych w sołectwach Porzeczce, Kostomłoty Pierwsze oraz Tumlin-Wykień.

WODOCIĄG I KANALIZACJA

W projekcie budżetu znajdują się pozycje dotyczące kontynuacji trwającej już w naszej gminie bardzo ważnej inwestycji. Prowadzona będzie przebudowa wodociągu oraz budowa kanalizacji w sołectwach Przyjmo i Ćmińsk (ulica Świątełek) o wartości około 7 000 000 złotych. Zadanie to realizowane jest z udziałem środków z Unii Europejskiej.

– Po kilkumiesięcznych staraniach o odstępstwo z Ministerstwa Cyfryzacji w sprawie budowy kanału technologicznego w przyszłym roku planujemy budowę odwodnienia drogi gminnej – ulicy Wyrowce w Ćmińsku. Na to zadanie zabezpieczona została kwota 280 000 złotych – informuje wójt gminy. Inwestycja ta pozwoli rozwiązać problem zalanych posesji, który pojawił się po likwidacji

W nadchodzącym roku zaplanowano wykonanie koncepcji zagospodarowania terenu, na którym znajduje się zabytek, aby w ramach nadchodzącej perspektywy finansowej Unii Europejskiej ubiegać się o dofinansowanie. Samorząd zabezpieczył środki w wysokości 150 000 złotych. Tętniąca życiem i ciesząca się zainteresowaniem świetlica wiejska w Tumlinie w nadchodzącym roku doczeka się natomiast przebudowy placu zabaw.

Pisząc o zadaniach skierowanych do dzieci, należy wspomnieć też o zabezpieczonych pieniądzach na kolejną inicjatywę skierowaną do młodszych mieszkańców gminy. – Młodzież to przyszłość nas wszystkich, dlatego w projekcie po raz pierwszy zabezpieczyliśmy środki na realizację Gminnego Programu Stypendialnego dla uzdolnionych uczniów. Na ten cel przewidzieliśmy 100 000 złotych – tłumaczy wójt Sławski. ■ (red)

Rozczarowanie

Zarządzanie gminą to praca na długi dystans. Choć wójtem i radnym gminnym można być krótko, to ciągłość władzy sprawia, że niefortunna decyzja podjęta za jednej kadencji będzie się negatywnie odbijała w kolejnych latach nie tylko na następcach władzy, ale przede wszystkim na niejednym pokoleniu mieszkańców. Dlatego tak ważne jest podejmowanie mądrych, perspektywicznych decyzji.

miedzianogórską gminę. Na niektórych płaszczyznach była nieco zaniedbana, na innych dobrze rokowała. Gdy w 2018 roku otrzymałem od mieszkańców kredyt zaufania i zostałem wybrany na wójta – jednego z najmłodszych w Polsce – obiecałem wszystkim ciężką pracę i to, że w swoich decyzjach nie będę się kierować prywatnymi pobudkami. Bycie wójtem może trwać krótko, ale przez cały czas wymaga niemal całkowitego poświęcenia i nieprzerwanego pogłębiania wiedzy. Żeby zrobić jedną rzecz lepiej, niekiedy trzeba zrezygnować z drugiej albo należy odsunąć ją w czasie. Sęk w tym, aby przewidywać jutrzejsze konsekwencje dzisiejszych

polityki znanej z historycznych rozpraw – nie dziś, gdy stoją przed nami możliwości inwestycji, które w kolejnych latach będą się na różne sposoby zwracały lub dawały procenty całej społeczności.

Z rozczarowaniem myślę o ostatnim głosowaniu radnych nad przyjęciem uchwały budżetowej. Brak zrozumienia dla decyzji opartych na przestrzeganiu przepisów, w tym prawa zamówień publicznych, brak elastyczności i umiejętności kalkulacji, co gminie – nam wszystkim, a nie pojedynczym osobom czy grupom – opłaca się w dłuższej perspektywie – to wszystko mnie dziwi i niezmiernie smuci. Brak również logicznych i rzeczowych argumentów, które przemawiałyby za „vetowaniem” uchwały, i co gorsze, brak podania alternatywnych rozwiązań i chęci ustalenia wspólnego stanowiska sprawiają, że pod wielkim znakiem zapytania stoi finansowanie rozpoczętych już przedsięwzięć oraz tych planowanych, a także moja rola jako wójta. Paraliż w gminie, który staje się bardzo prawdopodobny, nie przyniesie nam niczego dobrego. Pytanie – co dalej?

Zarzuca mi się opieszałość, przenoszenie inwestycji z jednego roku na drugi i w efekcie... blokuje te inwestycje. Skoro więc są zablokowane przez ludzi, którym skądinąd na nich zależało, to jaki ci ludzie przewidują inny scenariusz ich wykonania? Wysłucham i przyjmę do wiadomości słowa krytyki, poddam je refleksji, skoro są wymierzone przez grono kilku osób, jednak wciąż ważniejsza pozostaje odpowiedź na pytanie – co dalej? Jeśli scenariusz przedstawiony przez wójta nie spotkał się z aprobatą części radnych, to co konkretnego ta grupa radnych proponuje w zamian? Nie możemy zatrzymać się i przerzucać winą, bo nie tego oczekują od nas Państwo, mieszkańcy gminy.

Przychodzi mi do głowy, że jedyna opcja, która nam pozostaje, to zakopanie topora wojennego, schowanie swojej dumy i próba wypracowania wspólnego planu działania. Na pewno nie zadowolimy wszystkich, ale dążmy do tego, aby jak najwięcej mieszkańców skorzystało z naszych sił i naszej wiedzy. Nie marnujmy energii na udowadnianie racji, przeznaczmy ją lepiej na plany i na konkretne działania. Po to tu jesteśmy. ■



Posiedzenie Rady Gminy Miedziana Góra w dniu 25 listopada 2021 roku

Nasza narodowa historia pokazuje, że nawet najbardziej przemyślane przedsięwzięcia mógł niegdyś zablokować jeden tylko szlachcic, krzycząc na sejmie „Veto!” (łac. „nie pozwalam”). Skromne, krótkie „veto” położyło wielkie plany, które miały zmieniać na lepsze zacofaną gospodarkę i społeczeństwo. Jedno „veto”, które było wynikiem lub zaczątkiem kłótni – a jak wiadomo, im bardziej skłócen i podzieleni obywatele, tym łatwiej nimi rządzić i sterować. To o tych przywarach – kłótniwości, zawiści i przede wszystkim dbaniu o prywatę powstało na przestrzeni wieków sporo rozpraw i utworów literackich. Choć nastał dziś XXI wiek, nie tracą one na wartości i pozostają aktualne.

Mamy przed sobą własne, małe poletko dane nam do zarządzania – naszą

poczynań – czy dziś jedna podjęta decyzja zaszkodzi nam jutro, czy podjęcie innej jutro, a nie dziś, sprawi, że pojutrze będziemy czerpać z niej zyski? Pamiętajcie o wielu niuansach, elastyczne podejście i dostosowywanie się do zmiennej rzeczywistości sprawia, że zarządzanie gminą jest trudne, ale daje lepsze efekty. Co więc może pójść nie tak?

Władza użyczona przez Państwa mnie i Radzie Gminy musi opierać się na współpracy i prowadzeniu dialogu. Żadne z nas – ani młodszy, ani starszy, ani bogatszy, ani biedniejszy nie może swoich poczynań w gminie opierać na prywatnych interesach, które opłacają się tylko niewielkiej grupie mieszkańców i tylko przez krótki czas. Nie możemy sobie również pozwolić na nieporozumienia i powrót do zaściankowej

Damian Sławski

Kongres samorządów

W dniach 6–7 grudnia w Mikołajkach odbył się VI Europejski Kongres Samorządów. W wydarzeniu wzięły udział wójt gminy Miedziana Góra Damian Sławski.

Tegoroczny kongres odbył się pod hasłem: „Europa po pandemii: jak odbudować lokalną gospodarkę?”. W programie wydarzenia przewidziano ponad 70 paneli dyskusyjnych, które podzielono na ścieżki tematyczne. Blisko 1000 uczestników z 25 europejskich krajów miało okazję porozmawiać na temat



Dwudniowy Kongres w Mikołajkach był źródłem wielu ciekawych pomysłów i rozwiązań dla miedzianogórskiego samorządu

biznesu i zarządzania, innowacji, społeczeństwa, współpracy międzyregionalnej i zrównoważonego rozwoju. Dużym zainteresowaniem cieszyły się dyskusje związane z programem rządowym „Polski Ład”, a także z finansowaniem rozwoju regionów, inteligentnymi rozwiązaniami i tworzeniem warunków sprzyjających inwestycjom. – (...) Nie wszyscy uczestnicy debaty dostrzegali zjawisko uszczuplenia środków finansowych w związku z wprowadzaniem „Nowym Ładem”. Wiele samorządów otrzymuje pokaźne subwencje wyrównawcze. Jedyne, co może budzić niepokój, to niepewność wobec nieokreślonej sytuacji w kolejnych latach – podzielił się swoimi spostrzeżeniami wójt Sławski, który ze szczególną uwagą przysłuchiwał się rozmowom o wpływie rządowego programu na finansowanie zadań samorządowych.

Jak większość tego typu spotkań, i to stanowiło inspirację oraz okazję do wymiany doświadczeń i podzielenia się pomysłami. Uczestnicy nie tylko mówili o zjawiskach, z jakimi stykają się podczas codziennej pracy w samorządzie, ale także o konkretnych możliwych rozwiązaniach oraz ich skutkach.

Europejski Kongres Samorządów to prestiżowe wydarzenie organizowane w celu spotkań liderów samorządowych i regionalnych elit z przedstawicielami administracji państwowej, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Głównym organizatorem kongresu jest Fundacja Instytut Studiów Wschodnich w partnerstwie z samorządem województwa warmińsko-mazurskiego. ■ (MW)

Znów na czele

Gmina Miedziana Góra po raz kolejny w tym roku przoduje w rankingach. Tym razem zauważono nas w plebiscywie organizowanym przez kielecką Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej.

W dniu 9 grudnia w Kieleckim Centrum Kultury odbyła się uroczysta gala, podczas której ogłoszono wyniki rankingu przygotowanego przez fundację we współpracy z urzędami statystycznymi. Pod uwagę wzięto 16 wskaźników dotyczących jakości różnych sfer życia w świętokrzyskich samorządach. Dają one obraz tego, jak gminy realizują swoje zadania oraz w jaki sposób wykorzystują potencjał rozwojowy. Wyniki zestawienia stanowią zaś odpowiedź na pytania, jak samorządy sobie radzą, jakie czynniki wpływają na ich kondycję i przede wszystkim czy mieszkańcom żyje się wygodniej i łatwiej. Wyпадkowa wskaźników zdecydowała, którą gminę uznano za



Wójt Damian Sławski z podwójnym wyróżnieniem dla gminy

najlepszą pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego oraz najlepszych stosowanych praktyk. Okazało się, że w kategorii „gminy wiejskie” wśród 58 innych samorządów tego typu w województwie Miedziana Góra zajęła wysokie III miejsce. Wyprzedziły nas tylko gminy Nowiny i Strawczyn. W kategorii „lider regionu” znaleźliśmy się na IV miejscu na 101 samorządów branych pod uwagę. Tu przed nami pojawiły się wspomniane Nowiny i Strawczyn oraz gmina miejsko-wiejska Morawica. – Ten ranking to kolejne wyróżnienie dla gminy Miedziana Góra. Potwierdza on naszą wysoką pozycję wśród gmin województwa świętokrzyskiego. Widać, jak realizowane przez nas działania przynoszą wymierne efekty, ponieważ służą mieszkańcom i prowadzą do rozwoju naszej małej ojczyzny. Dziękuję wszystkim, a zwłaszcza pracownikom urzędu i jednostek organizacyjnych. To nasz wspólny sukces. Działamy dalej! – powiedział wójt Damian Sławski po odebraniu nagród.

Ranking skomentował też senator Krzysztof Słoń, według którego zestawienie może służyć samorządom za materiał roboczy w pracy nad naprawą słabych punktów i rozwijaniu mocnych stron. ■ (MW)

Grzejemy z głową!

Astma, napady duszności, zapalenie oskrzeli i zapalenie płuc, nowotwory układu oddechowego... Wachlarz chorób wywołanych przez smog jest znacznie bogatszy. Nie lubimy chorować, nowotworów wręcz się boimy, narzekamy na służby medyczne. Jeśli jednak chcemy walczyć o zdrowie, powinniśmy wymagać więcej od samych siebie i swojego najbliższego otoczenia.

Problemy z oddychaniem i choroby z tym związane „hodujemy” we własnym zakresie i na własne życzenie. Usprawiedliwiamy się, powtarzając uparcie – „Wszyscy tak robią”, „Sąsiad pali byle



Interweniujemy, gdy widzimy, że ktoś truje powietrze

czym, to po co ja mam dbać o powietrze?”, „Ta fabryka i ulica niedaleko, to przez nie mamy smog”. Gdy jednak nadchodzi sezon grzewczy, palimy w piecach wszelkim niepotrzebnym sprzętem – starymi meblami, odzieżą, o śmieciach i chemicznych odpadach nie wspominając. Dobry stan pieca albo wymiana kotła na bardziej ekologiczną wersję nie pomogą, jeśli wciąż będziemy palić tym, co akurat mamy pod ręką.

Gmina Miedziana Góra już wprowadziła monitoring jakości powietrza i udziela mieszkańcom wsparcia w staraniach o dofinansowanie do zakupu mniej inwazyjnych lub wręcz korzystnych dla środowiska systemów grzewczych. Stare budynki użyteczności publicznej są systematycznie odnawiane i ocieplane, a specjalistyczne firmy instalują na dachach panele fotowoltaiczne lub solarne. Wszystko po to, żeby zmniejszyć emisję trujących gazów i zadbać o zdrowie lokalnej społeczności. Od dłuższego czasu inwestujemy potężne, wspólne pieniądze, licząc, że te inwestycje zwrócą nam się w postaci dobrego samopoczucia i czystego środowiska. Żaden taki zakup nie poprawi jednak naszego życia i sposobu gospodarowania domowymi odpadami, póki sami czegoś nie zmienimy w swoim zachowaniu. Mało tego – nikt nie zmieni naszych przyzwyczajeń i nas nie uzdrowi, jeśli sami nie zadamy o własne dobro. To kropla drąży skałę. Grzejmy zatem nasze domostwa, ale z głową.

Obowiązek składania deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków

Od 1 lipca tego roku obowiązuje składanie deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, gdzie będą zebrane wszystkie dane dotyczące źródeł ciepła i spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Każdy budynek, który posiada źródło ciepła lub spalania paliw do 1 megawata, należy zgłosić poprzez wypełnienie odpowiedniej deklaracji.

Głównym celem stworzenia bazy źródeł ciepła jest poprawa jakości powietrza, wsparcie procesu wymiany przestarzałych urządzeń grzewczych oraz poprawa efektywności energetycznej. Za jej stworzenie, wdrożenie i prowadzenie odpowiedzialny jest Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego. Złożenie deklaracji jest obowiązkiem powszechnym i dotyczy wszystkich źródeł ciepła, niezależnie od rodzaju budynku i sposobu ogrzewania.

Dla ułatwienia na kolejnej stronie znajduje się formularz, który można wyrwać, wypełnić i wysłać pocztą lub złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Miedziana Góra przy ulicy Urzędniczej 18.

Deklarację można też złożyć w formie elektronicznej – za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CEEB: **zone.gunb.gov.pl** (konieczne jest posiadanie profilu zaufanego, e-dowodu lub podpisu kwalifikowanego)

Czas na złożenie deklaracji zależy od momentu uruchomienia źródła ciepła. Właściciele istniejących budynków mają 12 miesięcy na zgłoszenie, licząc od 1 lipca 2021 roku. W przypadku nowych nieruchomości czas ten wynosi 14 dni od dnia uruchomienia źródła ciepła.

Deklaracje dla budynków niemieskalnych oraz więcej informacji na ten temat mogą Państwo znaleźć na stronie internetowej: **www.gunb.gov.pl/strona/centralna-ewidencja-emisyjnosci-budynkow** lub wpisując hasło: **centralna ewidencja emisyjności budynków** w wyszukiwarce internetowej np. Google

Deklaracja dotycząca źródeł ciepła i źródeł spalania paliw

Formularz A – budynki i lokale mieszkalne

- W przypadku **budynków jednorodzinnych** obowiązek wypełnienia deklaracji spoczywa na właścicielu budynku.
- W przypadku **budynków wielorodzinnych** obowiązek wypełnienia deklaracji spoczywa na podmiocie zarządzającym budynkiem (wspólnota mieszkaniowa, spółdzielnia mieszkaniowa, podmiot administrujący lub właściciel).
- Należy wypełnić odrębny formularz A deklaracji dla każdego posiadanego lub zarządzanego budynku mieszkalnego.
- W przypadku posiadania / zarządzania budynkami o funkcjach niemieszkalnych z zainstalowanym źródłem ciepła, należy wypełnić formularz B deklaracji odrębnie dla każdego budynku / lokalu niemieszkalnego.
- Formularz należy wypełnić wstawiając symbol X w kwadratowych polach przy wybranych odpowiedziach. W oznaczonych miejscach należy wpisać odpowiedzi tekstowe i liczbowe.

Deklaracja dotyczy źródła ciepła/spalania paliw uruchomionego po 1 lipca 2021 r.

Dane adresowe budynku

A01	Województwo	A02	Powiat
A03	Gmina	A04	Miejscowość
A05	Ulica	A06	Numer budynku	_____
A07	Kod pocztowy	____ - _____			

A08	Rodzaj budynku
(01)	<input type="checkbox"/> Budynek jednorodzinny (w tym w zabudowie bliźniaczej i szeregowej)
(02)	<input type="checkbox"/> Budynek wielorodzinny → liczba wszystkich lokali mieszkalnych ¹ w budynku: _____
(03)	<input type="checkbox"/> Budynek zbiorowego zamieszkania ² → liczba wszystkich lokali zbiorowego zamieszkania ³ w budynku: _____

Należy wypełnić pkt. A09 jeżeli w budynku znajduje się więcej niż jeden lokal mieszkalny

A09	Deklaracja dotyczy:
(01)	<input type="checkbox"/> wszystkich lokali mieszkalnych / zbiorowego zamieszkania w budynku
(02)	<input type="checkbox"/> wybranych lokali mieszkalnych / zbiorowego zamieszkania w budynku: → liczba lokali mieszkalnych / zbiorowego zamieszkania objętych deklaracją: _____ → numery lokali mieszkalnych / zbiorowego zamieszkania objętych deklaracją:

B01	Rodzaj i liczba źródeł ciepła zainstalowanych oraz eksploatowanych w budynku																																																										
Należy zaznaczyć wszystkie zainstalowane w budynku urządzenia / instalacje stanowiące źródła ciepła nawet, jeśli nie są używane oraz podać ich liczbę, następnie wskazać liczbę i funkcję (ogrzewanie / ciepła woda użytkowa) urządzeń / instalacji wykorzystywanych na bieżąco lub w sezonie grzewczym.																																																											
	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Źródło ciepła</th> <th rowspan="2">Zainstalowane źródło</th> <th rowspan="2">Liczba zainstalowanych źródeł</th> <th rowspan="2">Eksploatowane źródło</th> <th rowspan="2">Liczba eksploatowanych źródeł</th> <th colspan="2">Funkcja</th> </tr> <tr> <th>Ogrzewanie (c.o.)</th> <th>Ciepła woda (c.w.u.)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(01) Miejska sieć ciepłownicza / ciepło systemowe / lokalna sieć ciepłownicza</td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/></td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td>(02) Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z ręcznym podawaniem paliwa / zasypowy</td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/></td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td>(03) Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z automatycznym podawaniem paliwa / z podajnikiem</td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/></td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td>(04) Kominek / koza / ogrzewacz powietrza na paliwo stałe (drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy, węgiel)</td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/></td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td>(05) Piec kaflowy na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy)</td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/></td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td>(06) Trzon kuchenny / piecokuchnia / kuchnia węglowa</td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/></td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td>(07) Kocioł gazowy / bojler gazowy / podgrzewacz gazowy przepływowy/ kominek gazowy</td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/> _____</td> <td></td> <td><input type="checkbox"/></td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> </tbody> </table>	Źródło ciepła	Zainstalowane źródło	Liczba zainstalowanych źródeł	Eksploatowane źródło	Liczba eksploatowanych źródeł	Funkcja		Ogrzewanie (c.o.)	Ciepła woda (c.w.u.)	(01) Miejska sieć ciepłownicza / ciepło systemowe / lokalna sieć ciepłownicza	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	(02) Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z ręcznym podawaniem paliwa / zasypowy	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	(03) Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z automatycznym podawaniem paliwa / z podajnikiem	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	(04) Kominek / koza / ogrzewacz powietrza na paliwo stałe (drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy, węgiel)	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	(05) Piec kaflowy na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy)	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	(06) Trzon kuchenny / piecokuchnia / kuchnia węglowa	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	(07) Kocioł gazowy / bojler gazowy / podgrzewacz gazowy przepływowy/ kominek gazowy	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Źródło ciepła	Zainstalowane źródło						Liczba zainstalowanych źródeł	Eksploatowane źródło	Liczba eksploatowanych źródeł	Funkcja																																																	
		Ogrzewanie (c.o.)	Ciepła woda (c.w.u.)																																																								
(01) Miejska sieć ciepłownicza / ciepło systemowe / lokalna sieć ciepłownicza	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>																																																					
(02) Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z ręcznym podawaniem paliwa / zasypowy	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>																																																					
(03) Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z automatycznym podawaniem paliwa / z podajnikiem	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>																																																					
(04) Kominek / koza / ogrzewacz powietrza na paliwo stałe (drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy, węgiel)	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>																																																					
(05) Piec kaflowy na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy)	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>																																																					
(06) Trzon kuchenny / piecokuchnia / kuchnia węglowa	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>																																																					
(07) Kocioł gazowy / bojler gazowy / podgrzewacz gazowy przepływowy/ kominek gazowy	<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/> _____		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>																																																					

¹ Lokal mieszkalny – trwałe wydzielony fragment nieruchomości, budynku mieszkalnego, służący do zaspokojenia potrzeb bytowych co najmniej jednej osoby. Składa się przeważnie z kilku pokoiów, kuchni, łazienki oraz korytarza.

² Budynek zbiorowego zamieszkania – budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi, w szczególności hotel, motel, pensjonat, dom wypoczynkowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe, schronisko, internat, dom studencki, budynek koszarowy, areszt śledczy itp., a także budynek do stałego pobytu ludzi, np. dom dziecka, dom rencistów, dom zakonny.

³ Lokal zbiorowego zamieszkania – lokal służący celom okresowego pobytu ludzi w budynku zbiorowego zamieszkania.

(08)	Kocioł olejowy	<input type="checkbox"/> ____	<input type="checkbox"/> ____	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
(09)	Pompa ciepła	<input type="checkbox"/> ____	<input type="checkbox"/> ____	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
(10)	Ogrzewanie elektryczne / bojler elektryczny	<input type="checkbox"/> ____	<input type="checkbox"/> ____	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
(11)	Kolektory słoneczne do ciepłej wody użytkowej lub z funkcją wspomagania ogrzewania	<input type="checkbox"/> ____	<input type="checkbox"/> ____	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>

Należy wypełnić pkt. B02 i B03 jeżeli w pkt. B01 zaznaczono odpowiedź 2 lub 3 (jeżeli w budynku zainstalowany jest **kocioł lub kotły na paliwo stałe**).

<p>B02 Klasa kotłów na paliwo stałe oraz liczba zainstalowanych kotłów w poszczególnych klasach Zaznaczyć na podstawie tabliczki znamionowej lub dokumentu poświadczającego emisję</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;"></th> <th style="width: 70%;">Klasa kotła / kotłów</th> <th style="width: 20%;">Liczba</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(01) <input type="checkbox"/></td> <td>Poniżej klasy 3 lub brak informacji</td> <td>____</td> </tr> <tr> <td>(02) <input type="checkbox"/></td> <td>Klasa 3</td> <td>____</td> </tr> <tr> <td>(03) <input type="checkbox"/></td> <td>Klasa 4</td> <td>____</td> </tr> <tr> <td>(04) <input type="checkbox"/></td> <td>Klasa 5</td> <td>____</td> </tr> <tr> <td>(05) <input type="checkbox"/></td> <td>Ekoprojekt</td> <td>____</td> </tr> </tbody> </table>		Klasa kotła / kotłów	Liczba	(01) <input type="checkbox"/>	Poniżej klasy 3 lub brak informacji	____	(02) <input type="checkbox"/>	Klasa 3	____	(03) <input type="checkbox"/>	Klasa 4	____	(04) <input type="checkbox"/>	Klasa 5	____	(05) <input type="checkbox"/>	Ekoprojekt	____	<p>B03 Rodzaje stosowanych w kotłach paliw stałych Należy zaznaczyć wszystkie rodzaje stosowanych paliw stałych</p> <table style="width: 100%;"> <tr> <td>(01) <input type="checkbox"/></td> <td>Węgiel i paliwa węglowodopochodne</td> </tr> <tr> <td>(02) <input type="checkbox"/></td> <td>Pellet drzewny</td> </tr> <tr> <td>(03) <input type="checkbox"/></td> <td>Drewno kawałkowe</td> </tr> <tr> <td>(04) <input type="checkbox"/></td> <td>Inny rodzaj biomasy</td> </tr> </table>	(01) <input type="checkbox"/>	Węgiel i paliwa węglowodopochodne	(02) <input type="checkbox"/>	Pellet drzewny	(03) <input type="checkbox"/>	Drewno kawałkowe	(04) <input type="checkbox"/>	Inny rodzaj biomasy
	Klasa kotła / kotłów	Liczba																									
(01) <input type="checkbox"/>	Poniżej klasy 3 lub brak informacji	____																									
(02) <input type="checkbox"/>	Klasa 3	____																									
(03) <input type="checkbox"/>	Klasa 4	____																									
(04) <input type="checkbox"/>	Klasa 5	____																									
(05) <input type="checkbox"/>	Ekoprojekt	____																									
(01) <input type="checkbox"/>	Węgiel i paliwa węglowodopochodne																										
(02) <input type="checkbox"/>	Pellet drzewny																										
(03) <input type="checkbox"/>	Drewno kawałkowe																										
(04) <input type="checkbox"/>	Inny rodzaj biomasy																										

<p>C01 Czy w budynku znajduje się lokal lub lokale niemieszkalne⁴ ogrzewane źródłem ciepła nieuwzględnionym w niniejszej deklaracji?</p>	<p>(01) <input type="checkbox"/> Tak → należy dołączyć Formularz B (02) <input type="checkbox"/> Nie</p>
--	--

Dane kontaktowe osoby wypełniającej formularz deklaracji

D01 Wypełniający formularz	(01) <input type="checkbox"/> Właściciel / Współwłaściciel (02) <input type="checkbox"/> Zarządzający
D02 Imię i nazwisko wypełniającego lub nazwa instytucji / firmy
D03 Telefon kontaktowy (opcjonalnie)
D04 Adres poczty elektronicznej (opcjonalnie)
D05 Dane adresowe wypełniającego tożsame z adresem budynku/lokalu, którego dotyczy formularz	(01) <input type="checkbox"/> Tak (02) <input type="checkbox"/> Nie

Dane adresowe osoby wypełniającej formularz deklaracji (wypełnić jeżeli adres wypełniającego jest inny niż adres budynku / lokalu, którego dotyczy formularz)

D06 Kraj	D07 Województwo
D08 Powiat	D09 Gmina
D10 Miejscowość	D11 Ulica
D12 Numer budynku	____	D13 Numer lokalu	____
D14 Kod pocztowy	____ - ____		

Data wypełnienia formularza

Podpis wypełniającego

⁴ Formularz B deklaracji wypełnić należy dla każdego lokalu zlokalizowanego w budynku mieszkalnym wykorzystywanego na cele inne niż mieszkalne wyposażonego we własne źródło ciepła (np. lokal gospodarczy, produkcyjny, usługowy, handlowy, garaż lub inny lokal niemieszkalny) oraz dla każdego odrębnego budynku o funkcjach niemieszkalnych wyposażonego w źródło ciepła (np. budynek gospodarczy, produkcyjny, usługowy, handlowy, garaż lub inny budynek niemieszkalny).

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych w serwisie

I. Cel przetwarzania danych

Minister Rozwoju i Technologii (MRiT), jako administrator danych osobowych, zbiera i przetwarza Państwa dane osobowe w celu umożliwienia złożenia deklaracji o użytkowanym źródle ciepła lub spalania paliw, o której mowa w art. 27g ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 554, z późn. zm.) o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, dalej zwaną „ustawą”, oraz w art. 15 ustawy z dnia 28 października 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2127) o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw. Dane osobowe nie będą wykorzystywane do celów innych niż te, dla których zostały pierwotnie zebrane.

II. Podstawa prawna przetwarzania

Przetwarzanie danych odbywa się zgodnie z RODO¹.

Podstawą prawną przetwarzania jest art. 6 ust. 1 lit. c RODO tj. wypełnienie obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z realizacji art. 27a ust. 1 ustawy tj. prowadzenia centralnej ewidencji emisyjności budynków.

III. Okres przechowywania danych

Dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania, lecz nie krócej niż okres wskazany w przepisach o archiwizacji.

IV. Rodzaje przetwarzanych danych

MRiT zbiera i przetwarza w szczególności następujące dane osobowe:

- dane identyfikacyjne, w szczególności: imię, nazwisko, adres miejsca zamieszkania lub siedziby, adres nieruchomości, w obrębie której eksploatowane jest źródło ciepła lub źródło spalania paliw, o których mowa odpowiednio w art. 27a ust. 2 pkt 1 lit. a i c ustawy;
- dane kontaktowe, które obejmują w szczególności adres e-mail, nr telefonu, adres do korespondencji;
- dane techniczne budynku, w tym informacje o liczbie i rodzaju eksploatowanych w obrębie nieruchomości źródeł ciepła lub źródeł spalania paliw, o których mowa odpowiednio w art. 27a ust. 2 pkt 1 lit. a i c ustawy oraz o ich przeznaczeniu i wykorzystywanych w nich paliwach;
- informacje o Państwa aktywności w ramach strony internetowej (m.in. logi i pliki cookies).

V. Obowiązek podania danych

Podanie danych osobowych w związku ze złożeniem deklaracji w serwisie internetowym jest obowiązkiem wynikającym z art. 27g ust. 3 ustawy.

VI. Dostęp do danych osobowych

Dostęp do Państwa danych osobowych mają osoby uprawnione, o których mowa w art. 27b ust.1 ustawy, pracownicy Ministerstwa Rozwoju i Technologii w zakresie w jakim jest to konieczne do realizacji zadań. Ponadto Państwa dane osobowe są udostępniane:

- wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast – jako organom, do których składa się deklarację o użytkowanym źródle ciepła lub spalania paliw, stosownie do art. 27g ust. 1 ustawy.
- organom administracji publicznej i innym instytucjom, o ile są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań, zgodnie z art. 27d ustawy.

Obiorcami danych są również:

- Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego – na podstawie podpisanego w dniu 3 sierpnia 2020 r. Porozumienia o współpracy w zakresie powierzenia realizacji projektu pn. „Zintegrowany System Ograniczania Niskiej Emisji” w oparciu o środki Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa pomiędzy MRPiT a Głównym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, jako podmiot realizujący usługę budowy, wdrożenia i obsługi systemu teleinformatycznego obsługującego Centralną Ewidencję Emisyjności Budynków, w ramach której będą gromadzone dane osobowe, przetwarzane w ramach składowych deklaracji o użytkowanym źródle ciepła lub spalania paliw.
- podmioty świadczące na rzecz Ministerstwa Rozwoju i Technologii usługi związane z utrzymaniem, obsługą i rozwojem systemów teleinformatycznych oraz zapewnieniem łączności, w szczególności dostawcy rozwiązań IT i operatorzy telekomunikacyjni.

Dane osobowe nie będą przekazywane przez MRiT do państw trzecich, nienależących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

VII. Prawa osób, których dane dotyczą

Przysługują Państwu następujące prawa:

1. **Prawo dostępu do danych osobowych i ich sprostowania** zgodnie z art. 15 i 16 RODO. Realizując to prawo, osoba której dane dotyczą może zwrócić się do MRiT z pytaniem m.in. o to czy MRiT przetwarza jej dane osobowe, jakie dane osobowe przetwarza i skąd je pozyskał, jaki jest cel przetwarzania i jego podstawa prawna oraz jak długo dane te będą przetwarzane. W przypadku, gdy przetwarzane dane okażą się nieaktualne, osoba, której dane dotyczą może zwrócić się do MRiT z wnioskiem o ich aktualizację.
2. **Prawo żądania ograniczenia przetwarzania danych osobowych** na podstawie art. 18 RODO. Ograniczenie przetwarzania danych osobowych powoduje, że MRiT może jedynie przechowywać dane osobowe. MRiT nie może przekazywać tych danych innym podmiotom, modyfikować ich ani usuwać. Ograniczanie przetwarzania danych osobowych ma charakter czasowy i trwa do momentu dokonania przez MRiT oceny, czy dane osobowe są prawidłowe, przetwarzane zgodnie z prawem oraz niezbędne do realizacji celu przetwarzania.
3. **Prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.**

Jeżeli sądzą Państwo, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy RODO mają Państwo prawo wnieść skargę do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).

VIII. Zautomatyzowane podejmowanie decyzji

Państwa dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu.

IX. Kontakt z MRiT oraz Inspektorem Ochrony Danych

Ministerstwo Rozwoju i Technologii;

Plac Trzech Krzyży 3/5; 00-507 Warszawa;

e-mail: kancelaria@mrpit.gov.pl; Tel.: +48 222 500 123

Dane kontaktowe Inspektora Ochrony Danych w MRiT:

e-mail: iod@mrpit.gov.pl

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE [ogólne rozporządzenie o ochronie danych] z dnia 27 kwietnia 2016 r. (Dz.Urz.U.E.L Nr 119, str. 1)

Młodzi rajcowie

Młodzi radni podsumowali swoją dotychczasową aktywność podczas ostatniego, VIII posiedzenia. Razem z nimi przypominamy ich działania.

Radę od początku tworzyło szesnastu pełnych zapału uczniów zamieszkujących naszą gminę bądź uczęszczających do szkół leżących w obrębie miedzianogórskim. Pierwsza sesja inauguracyjna ich działalność odbyła się 17 grudnia 2019 roku. Od tamtego momentu radni przez dwa lata pracowali w sześciu komisjach, spotykając się i przygotowując uchwały, a także pogłębiając wiedzę o samorządzie i szkoląc się w umiejętnościach miękkich. Na czele rady stanął Paweł Żelazny, którego w późniejszym okresie zastąpiła Amelia Rudnicka, dotychczasowa sekretarz.

MŁODZI AKTYWNI

Mimo że niemal cała kadencja MRG przypadła na trudny okres pandemii koronawirusa, który łączył się z zamknięciem w domach, licznymi ograniczeniami i przede wszystkim przejściem na nauczanie zdalne, młodzi się nie zniechęcili. Jeszcze przed przybyciem Covid-19 do Polski członkowie miedzianogórskiej MRG pojawili się na Konferencji dla Młodzieżowych Rad Miast i Gmin Województwa Świętokrzyskiego, gdzie wspólnie z innymi aktywistami pracowali w zespołach. Wielokrotnie można było obserwować ich zaangażowanie w sprawy rówieśników w mediach społecznościowych, gdzie promowali zdrowy tryb życia, udzielali rad związanych z utrzymaniem dobrego samopoczucia oraz nagłaśniali akcje krwiodawstwa i informowali o zasadach profilaktyki i szczepień przeciw Covid-19. Członkowie miedzianogórskiej MRG prowadzili także konsultacje online z koleżankami i kolegami w ramach spotkań „Poniedziałki z MRG”. Gdy obostrzenia przeciw pandemiczne nieco zelżały, młodym radnym udało się przeprowadzić dwa projekty, „Świadomi Młodzi” i „Smog-Out”. W ich ramach odbyła się wówczas Kielecka Konferencja Młodzieżowych Rad, w której wzięli udział radni

młodzieżowych rad z całego województwa. Początkujący rajcowie udzielali się niemal na każdym kroku, biorąc udział w wydarzeniach gminnych takich jak np. „Cukierek za papierek – sprzątam naszą gminę”. Ich obecność pozostaje również widoczna na wyższych szczeblach w hierarchii młodzieżowych samorządowców – niektórzy z młodych miedzianogórskich radnych weszli w skład Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego.

NOWE MOŻLIWOŚCI

Do tej pory Młodzieżowa Rada Gminy Miedziana Góra przeprowadziła osiem sesji i przegłosowała trzydzieści

o wznowienie prac z młodzieżą – deklaruje wójt Damian Sławski.

– Wszystkie sesje, przyjęte uchwały, zrealizowane projekty, oficjalne pisma, spotkania komisji i godziny merytorycznych dyskusji świadczą o wykorzystaniu świetnej lekcji samorządności przez wszystkich aktywnych członków – podsumowuje ustępujący przewodniczący Paweł Żelazny. – Nasza gmina posiada potencjał w postaci wielu młodych, zdolnych osób, którym trzeba stworzyć środowisko otwarte do ich wysłuchania i przyjazne dla ich działania. Wierzę, że w tym celu w przyszłości będą podejmowane realne działania i pojawi się zdecydowana inicjatywa ze strony Urzędu



16 młodych stworzyło pierwszą w historii Młodzieżową Radę Gminy Miedziana Góra

uchwał. Śladem pracy radnych są również liczne interpelacje, opinie i apele. Nowe wyzwania oraz możliwości stoją przed obecnymi radnymi z nowym prezydium. Dla tej grupy nastolatków pojawia się okazja, aby nabyć i rozwinąć umiejętności pracy w zespole, komunikacji czy zarządzania czasem, a także poznać podstawy prawa na poziomie lokalnym i zasady funkcjonowania samorządu. Przewidziane wcześniej wybory radnych na kolejną kadencję MRG tymczasowo są wstrzymane ze względu na pandemię i wszelkie utrudnienia, jakie się z tym wiążą. – Współpraca z członkami Młodzieżowej Rady Gminy układała się pomyślnie i dostrzegam konieczność kontynuowania tej formy życia obywatelskiego, dlatego gdy tylko sytuacja się nieco polepszy, postaramy się



Jedno z pierwszych posiedzeń nowo powołanej rady młodzieżowej

Gminy – mówi były przewodniczący. Nie kryje przy tym zadowolenia z osiągnięć MRG i zapowiada, że z ciekawością będzie obserwował działania młodych radnych i śledził wsparcie władz gminy w tym kierunku. ■ (MW)



Mamy GÓRĄ!

Gminna Biblioteka Publiczna w Miedzianej Górze wspiera mamy! Dzięki pozyskaniu funduszy w ramach programu „Skrzydła dla mamy” odbyły się zajęcia i warsztaty z psychologiem, doradcą zawodowym i trenerem osobistym.

Pomimo że aż 94% młodych matek deklaruje, że chcą być aktywne zawodowo, tylko połowa z nich wraca do pracy, zanim ich dziecko skończy trzy lata. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest to, że nie są w stanie z powodzeniem łączyć pracy z wychowaniem małego

ważne są programy aktywizujące młode matki. Nasza biblioteka pozyskała na ten cel aż 15 000 złotych. Warto wspomnieć, że „Skrzydła dla Mamy” to program Fundacji BGK, który ma na celu wsparcie mam przebywających na urloпах macierzyńskich lub rodzicielskich, a także tych opiekujących się dziećmi, które nie uczęszczają do przedszkola lub z innych powodów muszą pozostać w domu. Udział w projekcie wzięło 13 młodych mam z naszej gminy, a współtworzyła go mieszkanka naszej gminy, Dominika Borkowska. – Dominika w projekcie prowadziła również zajęcia dla mam, a w trakcie jego realizacji sama podjęła pracę, w której się spełnia. Życzę jej na drodze zawodowej (i nie tylko!) uśmiechu każdego dnia i aby zapał, który ma w sobie, nigdy nie gasł! – mówi dyrektor biblioteki Agnieszka Opala.

MAMY DO DZIAŁA!

Wieść o projekcie szybko rozeszła się po miedzianogórskich domach. Rekrutacja ruszyła w sierpniu, a już we wrześniu



Uczestniczki projektu Mamy GÓRĄ!

dziecka. Dochodzą do tego problemy logistyczne i te z dopasowaniem godzin pracy do godzin otwarcia żłobka czy przedszkola. Nie każdy ma bowiem na podorędziu babcię lub dziadka gotowych poświęcić wolny czas wnukom. Często dotychczasowego zawodu nijak nie da się pogodzić z macierzyństwem, a lęk przez zmianą branży skutecznie podcina mamom skrzydła. Dlatego tak

odbyły się pierwsze warsztaty. – Zależało nam na tym, aby mamy, które mają możliwość opieki nad pociechami w żłobku czy przedszkolu, zaczęły myśleć także o sobie i uwierzyły we własne siły, odkryły swoje talenty i zdobyły nowe, praktyczne umiejętności ułatwiające znalezienie zatrudnienia – tłumaczy dyrektor Opala. A skąd wiadomo, o jakie umiejętności chodziło? Z ankie-



Dzięki kursowi fotograficznemu uczestniczki poznały obsługę aparatu



Część praktyczna kursu kelnerskiego

ty, w której przysze uczestniczki mogły zaznaczyć, w jakich zajęciach chciałyby brać udział. Na ich podstawie określono ich potrzeby oraz możliwości – i projekt ruszył z kopyta! Warsztaty z uczestniczkami prowadzili profesjonaliści z Kielc, Rzeszowa oraz Łodzi, odbywały się one w budynku Urzędu Gminy i remizy OSP w Miedzianej Górze oraz w szkole w Kostomłotach Drugich. W pierwszym z trzech etapów projektu zatytułowanym „Zebrać siły i odkryć swój potencjał” panie spotkały się z psycholog Dorotą Dąbrowską. W trakcie warsztatu rozmawiały o tym, jak istotną rolę zajmują w swoich rodzinach, a równocześnie uświadamiały sobie wagę ich rozwoju osobistego. Psycholog pozwoliła im odkryć nieznany potencjał i uwierzyć we własne możliwości.

Druga część projektu upłynęła pod znakiem wejścia lub powrotu na rynek pracy. Zajęcia poprowadziła Dominika Borkowska, doświadczona manager-



zatkarki zwróciły uwagę na wizerunek uczestniczek w mediach społecznościowych. Mamy wzięły udział w warsztacie „Wizerunek w mediach społecznościowych i sieci”, w trakcie którego poznały tajniki mediów społecznościowych. Warto pamiętać, że kanały takie jak Facebook czy LinkedIn mogą być nie tylko sposobem na kreatywne spędzenie wolnego czasu, ale również drogą do zdobycia pracy.

W trzeciej części projektu zostały zaplanowane warsztaty: sprzedażowe, kelnerskie, fotograficzne oraz komputerowe. W ramach bloku „Rozwinąć skrzydła” mamy mogły poznać tajniki nowych zawodów, tym bardziej że kursy przygotowali specjaliści. Wstęp stanowił kurs sprzedażowy prowadzony przez Michała Marciniaka. W tajemnicie sztuki kelnerskiej wprowadzili uczest-

CV mam. Kolejnym krokiem w drodze do sukcesu zawodowego był kurs komputerowy prowadzony przez Monikę Kaczmarczyk, który pozwolił uporządkować wiedzę i zdobyć nowe umiejętności w posługiwaniu się pakietem Office.

WIELKI FINAŁ

Za udział w każdym z kursów mamy otrzymywały certyfikat, dzięki czemu mają szansę znaleźć zatrudnienie i z powodzeniem wrócić do pracy. Uroczyste zakończenie projektu odbyło się 4 grudnia w dworku w Bobrzy. Wśród zaproszonych gości pojawił się wójt Damian Sławski, który od początku trzymał kciuki za pomyślną realizację przedsięwzięcia. Z najnowszych informacji wynika, iż cztery uczestniczki kursu znalazły już pracę!

CO POWIE MAMA?

A co na temat kursu mówią same uczestniczki? – Zajęcia są bardzo wartościowe i uważam, że takie warsztaty powinny być dostępne dla studentów oraz w biurach pracy. Otwierają oczy i podnoszą poczucie własnej wartości. Dzięki tym warsztatom odkrywamy mocne strony i talenty, o których byśmy nie pomyślały, że mogą mieć wartość podczas ubiegania się o pracę lub w codziennym życiu. Mam nadzieję, że z większą pewnością powrócimy na rynek pracy. Szkoda, że zajęcia tak krótko trwają – mówi Magda biorąca udział w projekcie. – Myślę, że odbywające się warsztaty przyniosły nam wiele dobrego. (...) Uczymy się, jak zaprezentować własne umiejętności i mam nadzieję, że będą to cykliczne warsztaty, by więcej osób miało taką możliwość poznania siebie jak my – dodaje Małgorzata. Trudno się z nimi nie zgodzić, zwłaszcza że nie jest to jedyna pozytywna opinia o projekcie. Swojego zadowolenia nie kryje także dyrektor biblioteki Agnieszka Opala. To nie pierwszy i na pewno nie ostatni z projektów. – W planach na kolejny rok mamy zajęcia z programowania dla dzieci i młodzieży szkolnej w ramach programu „TIK w instytucji kultury”. W ramach zajęć odbędzie się nauka programowania przez zabawę za pomocą klocków Lego i robota – mówi dyrektor Opala. – W kolejnych latach chcielibyśmy zaangażować seniorów, mamy już kilka pomysłów na ciekawe projekty. Oprócz tego staramy się na bieżąco rozwijać naszą bibliotekę i jej filię – dodaje. ■ (MB)



Spotkanie: Mam moc! - warsztat rozpoznawania potencjału

ka HR. W ramach warsztatów na temat głównych kanałów komunikacji z pracodawcą mamy podszkoliły się w zakresie stworzenia wartościowego CV oraz pomyślnego przejścia przez proces rekrutacyjny. To nie było ostatnie spotkanie z Dominiką, która obiecała, że będzie wspierać mamy wiedzą i dobrą radą również po zakończeniu szkolenia.

W ramach relaksu pomiędzy kolejnymi dawkami wiedzy mamusi spotkały się z dyrektorem regionalną znanej firmy kosmetycznej, która zaprezentowała wykonanie makijażu oraz zabieg pielęgnacyjny. Każda mama mogła z tych usług skorzystać.

Oprócz zadbania o aparycję organi-

niczki Michał Dziura, Lucyna Stępień i Grzegorz Dziura. Część praktyczna odbyła się w hotelu „Echo” w Cedzynie. Każda mama otrzymała zaświadczenie o ukończeniu szkolenia i może starać się o pracę w gastronomii. Jednak branża gastronomiczna nie jest jedyną, z którą miały styczność uczestniczki projektu. Dzięki kursowi fotograficznemu poznały obsługę aparatu i programy do edycji zdjęć. Najważniejszy jednak okazał się nie sprzęt, a człowiek, co doskonale widać na zdjęciach wykonanych przez nasze mamy. Wartością dodaną kursu były fotografie wykonane przez prowadzącego zajęcia Pawła Jakubczyka. Doskonale wpisują się one w nowo przygotowane



TIK? Tak!

Już w przyszłym roku w Zespole Szkół w Kostomłotach Drugich będzie realizowany nowy projekt edukacyjny „TIK? Tak!” współfinansowany przez Unię Europejską.

Na przełomie września i października tego roku Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego ogłosił konkurs na projekt wspierający kształcenie podstawowe w zakresie kluczowych kompetencji. Szkoły mogły się ubiegać o dodatkowe środki na materiały i wyposażenie urozmaicające kształcenie. Spośród wszystkich ocenianych wniosków projekt szkoły naszej gminy znalazł się na wysokiej, drugiej pozycji.

Projekt edukacyjny „TIK? Tak!” zmierza do podniesienia ogólnej jakości kształcenia poprzez wprowadzenie nowych metod nauczania z zastosowaniem TIK, czyli Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych. Dotyczy to przede wszystkim



Podpisanie umowy na dofinansowanie projektu

właściwego wykorzystania komputerów, internetu i różnego rodzaju multimediów do nauki i komunikacji.

Projekt rusza 1 lutego 2022 roku, a w ramach jego realizacji na terenie całego Zespołu Szkół w Kostomłotach Drugich zostanie kompleksowo zmodernizowana cała sieć internetowa. Dodatkowo szkoła zostanie wyposażona w 30 ultranowoczesnych zestawów komputerowych, m.in.: w laptopy, interaktywne monitory czy komplety profesjonalnych klocków do nauki programowania. Podczas zajęć uczniowie będą mieli możliwość zaznajomienia się z podstawami języków programowania. Dodatkowo za pomocą programu Wordpress poznają techniki tworzenia bloga. W projekcie uwzględniono też specyficzne potrzeby dzieci, dla których przewidziano zajęcia wyrównawcze z różnych przedmiotów szkolnych – np. biologii, matematyki, języka angielskiego – oraz zajęcia rozwijające ich talenty. Dla nauczycieli zaplanowano natomiast wiele warsztatów i szkoleń podnoszących ich kwalifikacje w pracy z uczniami. Z projektu może skorzystać 43 nauczycieli i 220 uczniów. ■ (wer)

Laboratoria przyszłości

Dzięki drukarkom 3D, mikrokontrolerom i robotom miedzianogórskie szkoły pomogą uczniom rozwinąć nowoczesne kompetencje cyfrowe.

Od września 2022 roku we wszystkich szkołach w gminie Miedziana Góra utworzone zostaną „Laboratoria Przyszłości”. Będą to miejsca, w których uczniowie zdobędą praktyczne umiejętności z wielu obszarów życia i nauki. Na utworzenie laboratoriów gmina Miedziana Góra właśnie pozyskała z rządowego programu kwotę 278 400 złotych.

Edukacyjne przedsięwzięcie „Laboratoria Przyszłości” realizuje Ministerstwo Edukacji i Nauki, a adresatem akcji są wszystkie szkoły podstawowe w Polsce. Program ma się przyczynić do unowocześnienia jednostek oświatowych poprzez budowę innowacyjnych pracowni informatycznych i technicznych. Celem inicjatywy jest wsparcie szkół w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka).

Zgodnie z założeniami programu obowiązkowym wyposażeniem szkół mają się stać drukarki 3D, mikrokontrolery, stacje lutownicze oraz sprzęt do nagrań do nauki prezentacji osiągnięć uczniów. Ponadto w ramach realizowanego zadania Zespół Szkół w Kostomłotach Drugich zakupi modułowe pracownie przyrodnicze, zestawy edukacyjne do montażu obwodów elektrycznych, mikroskopy, kamery, dyktafony, mikser dźwięku. Szkoła Podstawowa w Ćmińsku natomiast wzbogaci się m.in. o profesjonalny aparat fotograficzny z kompletem statywów, wizualizer, teleskop zwierciadlany, mikroskopy oraz złożone zestawy do doświadczeń z fizyki dotyczących np. magnetyzmu, światła, energii czy elektryczności. Z kolei Szkoła Podstawowa w Porzeczu otrzyma specjalne zestawy klocków konstrukcyjnych, gimbal, aparat fotograficzny z kompletem statywów oraz profesjonalny mikrofon współpracujący z kamerami video. Prawdziwym rarytasem może się okazać robot edukacyjny w pakiecie Robobloq Q-Scout ze scenariuszami lekcji opracowanymi przez mistrzów robotyki. – W XXI wieku wiele dzieci chciałoby rozwijać swoje talenty w dziedzinach związanych z nowoczesnymi technologiami, w dziedzinach cyfrowych i tych związanych z robotyką. Pragnę zapewnić rodziców, że już od nowego roku szkolnego we wszystkich naszych szkołach będzie to jak najbardziej możliwe. Dzieci, które odkryją w sobie talenty w obszarze nowoczesnych technologii cyfrowych, w tym w robotyce, z powodzeniem będą mogły dalej rozwijać swoje zdolności – zapewnia wójt gminy Miedziana Góra Damian Sławski.

Program „Laboratoria Przyszłości” realizuje jeden z postulatów „Polskiego Ładu” i jest finansowany ze specjalnie utworzonego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. W skali kraju na ten cel przeznaczono ponad miliard złotych. Wsparcie przekazywane jest z góry – bez konieczności ponoszenia wkładu własnego. Jak twierdzą autorzy przedsięwzięcia, program ma przynieść prawdziwy „skok cywilizacyjny” w systemie polskiej oświaty. ■ (mich)

Mikołajki

To jedno z ulubionych świąt nie tylko dzieci, ale i dorosłych. W dniu 6 grudnia obdarowujemy się drobnymi upominkami i składamy świąteczne życzenia.

Historie o św. Mikołaju sięgają przełomu III i IV wieku. Według tradycji darczyńca pochodził z zamożnej rodziny greckiej i został biskupem Myry w Anatolii. Wiadomo, że zmarł 6 grudnia między 345 a 352 rokiem. Wśród wiernych zasłynął dzięki swojej hojności i dobroczynności. Od XIII wieku w niektórych krajach popularny stał się zwyczaj obdarowywania prezentami w dniu wspomnienia świętego.

HO, HO, HO

„Wszystkie dzieci znam. Ho, ho, ho, każdemu coś dam” – nucąc słowa piosenki, by tradycji stało się zadość, Mikołaj obdarował prezentami dzieci naszej gminy. Już 5 grudnia z pomocą pań ze świetlicy w Tumlinie odwiedził dzieci zamieszkałe tę miejscowość. Najmłodsi z wielką radością czekali na tego wyjątkowego gościa, a gdy się pojawił, częstowały go pysznymi ciasteczkami. Wcześniej dzieciaki uczestniczyły w warsztatach kulinarnych. – Święta Bożego Narodzenia coraz bliżej, a my ich sobie nie wyobrażamy bez pysznych miodowych pierników. No bo przecież nie ma nic fajniejszego niż pieczenie, a potem dekorowanie tych pachnących ciasteczek. Gdy przyjdzie czas strojenia choinki, nasze pierniczki posłużą za ozdoby choinkowe – mówi Alicja Rogowska, kierowniczka świetlicy w Tumlinie. – Ogłosiliśmy konkurs „Kartka dla Mikołaja”, w którym dzieciaki mogą wziąć udział w świetlicy. Wykonawcy najpiękniejszych kartek zostaną nagrodzeni. Wszystko udało się zrealizować dzięki wsparciu finansowemu z budżetu gminy Miedziana Góra – dodaje. Mikołajowi również udało się dotrzeć do Ćmińska i spotkać z grzecznymi dziećmi, które oczekiwały go przez cały rok. Nawet brak śniegu nie powstrzymał wytrwałych reniferów w dotarciu do celu, a pracowite elfy, czyli sołtys Ćmińska Rządowego Jan Reczyński, wójt Damian Sławski oraz Renata Fert ze Stowarzyszenia „Aktywny Ćmińsk”

dzielnie wspierały Mikołaja we wręczaniu prezentów. Święty otrzymał smaczkowe pierniczki i miał przyjemności wysłuchać koncertu skrzypcowego. Mikołaj odwiedził również najmłodsze dzieci z Samorządowego Żłobka w Kostomłotach Drugich. Nie zabrakło uśmiechów oraz głośnych okrzyków radości.

KSIĄŻKI MAJĄ MOC

Wójt Damian Sławski w ramach mikołajkowego święta zainicjował akcję „Bajki na mikołajki”. W jej ramach

nili licznie przybyli goście. Na początku programu odbyło się krótkie przedstawienie muzyczno-pastorałkowe, po którym dzieci odwiedził św. Mikołaj wraz ze Śnieżynką i podarował im prezenty. W pomaganiu Mikołajowi włączyły się członkinie KGW „Porzeczaneczki”, robiąc piękną niespodziankę mieszkańcom Porzecza. Każdej rodzinie wręczyły własnoręcznie przygotowane herbatki w trzech rodzajach: rozgrzewającą, antywirusową i wzmacniającą oraz samodzielnie zrobiony płyn do dezynfekcji. –



Mikołaj nie zapomniał odwiedzić także mieszkańców Porzecza

ponad 450 książek trafiło do najmłodszych mieszkańców naszej gminy. – Jako dorośli – nauczyciele, rodzice, bibliotekarze – mamy wielki obowiązek wobec dzieci uczących się czytać. Nie tylko pokazujemy, jak rozpoznawać litery i składać je w sylaby, a potem zdania. Mamy też za zadanie zademonstrować im, że czytanie to frajda. Książki są nieskończonym źródłem zabawy i wiedzy. Przeprowadzona akcja to ważny ukłon w stronę propagowania czytelnictwa – powiedział wójt gminy.

„MIKOŁAJ W KAŻDYM Z NAS”

To tytuł filmu, na który organizatorzy klubu „Wolna Strefa” zabrali swych podopiecznych do kina „Moskwa”, by uczcić mikołajki. Wraz z wychowankami celebrowali święto obdarowywania również 7 grudnia. Tego dnia zorganizowano w klubie przyjęcie mikołajkowe dla dzieci i młodzieży, które uświet-



Impreza mikołajkowa w Klubie „Wolna Strefa” w Kostomłotach Pierwszych

Wszystko to z projektu „Porzeczaneczki działają przeciw pandemii” – wyjaśnia sołtys Porzecza Aneta Orzechowska. Panie z koła pomagały także Mikołajowi w przekazywaniu prezentów dzieciom ze Szkoły Podstawowej w Porieczu i częstowały wszystkich domowymi pierniczkami. ■ (aKu)

103 lata

Tegoroczne obchody odzyskania przez Polskę niepodległości odbyły się w poważnej i uroczystej atmosferze. Dokładnie 103 lata temu nasze państwo wróciło na mapę świata.

103 lata to wciąż mniej o 20 lat od okresu, w którym Polska pozostawała pod zaborem. W tym roku w całym kraju w wielu miejscach ponownie załopo-

i tym, którzy żyją obecnie – zakończył przemowę wójt. Po wydaniu komendy do odśpiewania hymnu „Mazurek Dąbrowskiego” wykonała Magdalena Przepióra, uczennica Zespołu Szkół w Kostomłotach Drugich.

Po jej występie głos zabrali przewodniczący Rady Gminy Rafał Micigolski i wiceprzewodniczący Rady Powiatu w Kielcach Kamil Piasecki. Tuż po nich usłyszeliśmy ułańskie pieśni oraz wiersz Józefy Buckiej w wykonaniu członków miedzianogórskiego Klubu Seniora „Złote Lata”. Następną częścią obchodów było złożenie wieńców i za-

„Maszerują strzelcy” czy „Przybyli ułani pod okienko”. – Pogoda dopisała, był piękny dzień i ludzie śpiewali razem z nami – przyznała Wanda Toporek, prezes „Macierzanki”. Na koniec wydarzenia wszyscy mogli poczęstować się kawą, herbatą i grochówką na wędzonce, które przygotowały panie z Koła Gospodyń Wiejskich „Bobrzanki”.

ĆMIŃSK TEŻ UCZCIŁ NIEPODLEGŁOŚĆ

W Ćmińsku za oprawę obchodów Dnia Niepodległości odpowiedzialna była 10 Drużyna Harcerska im. Szarych Szeregów. Blisko 40 młodych ludzi zadbało o oprawę mszy, a następnie odprowadziło reprezentacyjną chorągiew w poczcie sztandarowym. Po nabożeństwie wierni pozostali w kościele, aby wysłuchać koncertu pieśni patriotycznych



Przemarsz pocztów sztandarowych pod pomnik na placu przed Urzędem Gminy

w wykonaniu harcerki – Aleksandry Kiniorskiej, Dominiki Szybalskiej, Darii Wardzichowskiej i Kingi Cedro. Koncert zakończył się efektownym wymarszem z kościoła, podczas którego członkowie drużyny nieśli 10-metrową polską flagę. Na Placu Trzech Krzyży przy dźwięku wojskowej trąbki harcerze oraz przedstawiciele władz samorządowych złożyli pod pomnikiem wieńce i zapalili świece. Tutaj odbył się również Apel Poległych, który poprowadziła Lena Żarnowiecka, harcerka z VIII klasy Szkoły Podstawowej w Ćmińsku. Następnie przy dźwiękach pieśni „Śpij kolego” pierwszoklasista Daniel Bednarczyk przebrany za białego orła stanął w pełnej godności pozie znanej z naszego narodowego godła. Po tej inscenizacji zgromadzeni przeszli na pobliski cmentarz, gdzie przy mogile powstańców styczniowych drużna Teresa Ciszek przypomniała historię walk powstańczych w Bobrzy w 1863 roku. ■ (MW)

Pogoda dopisała, jak i licznie przybyli mieszkańcy

tały biało-czerwone flagi. Ale flaga to tylko jeden z symboli polskiego Święta Niepodległości.

GŁÓWNE OBCHODY

W Miedzianej Górze obchody rozpoczęły się od mszy w intencji ojczyzny w kościele w Kostomłotach Drugich. Po nabożeństwie nastąpił przemarsz na plac przed Urzędem Gminy, gdzie przy pomniku upamiętniającym stulecie Polski niepodległej zebrał się przedstawiciele gminy i powiatu, członkowie jednostek ochotniczych straży pożarnych i kół gospodyń wiejskich oraz mieszkańcy. Wszystkich powitał wójt Damian Sławski, który podkreślił wagę święta i jego znaczenie w obecnych czasach. – Oddając szacunek symbolom narodowym, oddajemy go wszystkim Polakom; tym, którzy odeszli,

palenie zniczy pod pomnikiem przez delegację, w skład których weszli: wójt Damian Sławski, jego zastępca Piotr Buras oraz sekretarz gminy Wioletta Balicka, przewodniczący Rady Gminy Rafał Micigolski, wiceprzewodniczący Bogusław Sobczyk oraz radni Bożena Wychowaniec, Bożena Modrzejewska, Anna Zapala-Śledź i Łukasz Woźniak. Z kwiatami i świecami pojawili się również wiceprzewodniczący Rady Powiatu w Kielcach Kamil Piasecki i radna powiatowa Małgorzata Popiel, a także przedstawiciele gminnego koła Prawa i Sprawiedliwości i członkowie Koła Gospodyń Wiejskich „Macierzanka”. Gdy zapłonęły znicze, a kwiaty już przyozdobiły pomnik, z koncertem pieśni patriotycznych wystąpił lokalny zespół „Macierzanka”. Dało się słyszeć takie pieśni jak „Wojenka, cudna pani”,

Pomoc potrzebującym

Grudzień to czas oczekiwania na święta, ale też czas pomocy tym, którzy jej potrzebują. Nasi najmłodszy mieszkańcy co roku włączają się w akcję pomocy innym ludziom.



Młodzi wolontariusze ze Szkolnego Koła Caritas działającego w Szkole Podstawowej w Porzeczcu



Ciepły posiłek, nowe ubrania, własny kąt to rzeczy, o których niektórzy z nas mogą niestety tylko pomarzyć. Ubóstwo jest plagą XXI wieku, znaleźć je możemy wszędzie, wystarczy się rozejrzeć. Mieszkańcy naszej gminy nie są obojętni na cierpienia innych, rozpoczęliśmy pomoc od najbliższego otoczenia. Pociuszające jest to, że żyjemy w świecie, w którym cierpienie nieznanym nam

ludzi nie pozostaje ignorowane.

ŚWIATEŁKO NADZIEI

Szkolne Koło Caritas w Szkole Podstawowej w Porzeczcu działa od 2005 roku. Opiekunem koła i jednym z jego inicjatorów jest nauczyciel Dariusz Kurpiński. Pan Dariusz od wielu lat współpracuje z Caritas i zaszczepia w młodych chęć niesienia pomocy. Wolontariat szkolny to bezinteresowne zaangażowanie społeczności szkoły – nauczycieli, uczniów i rodziców – na rzecz potrzebujących. Uczy postawy szacunku i tolerancji wobec drugiego człowieka. W październi-

ku Szkolne Koło Caritas przy współpracy z Diecezjalnym Centrum Wolontariatu prowadziło akcję „Świąteczne Nadziei”. Składając ofiarę na rzecz Hospicjum Caritas im. św. Matki Teresy z Kalkuty w Kielcach, można było nabyć wkłady do zniczy. Uczniowie klasy VII i VIII dyżurowali przed lekcjami oraz na dużych przerwach. Dzięki zaangażowaniu wolontariuszy Szkolnego Koła Caritas udało się zebrać 236,55 złotych. W kwestowniu przy kościołach wolontariusze SKC w Brynicy, Chełmcach, Oblęgorku i Porzeczcu zebrali nieco ponad 2523 złote.

TAK. POMAGAM!

Akcja ta polegała na postawieniu w sklepach dużych sieci handlowych i osiedlowych sklepikach specjalnie oznakowanych wózków, do których można włożyć zakupioną żywność o długim terminie przydatności. W akcji wzięło udział

1500 placówek handlowych, a także małe sklepy osiedlowe. Na ich klientów chcących podzielić się żywnością czekałi wolontariusze Parafialnych Zespołów Caritas i Szkolnych Kół Caritas. Wolontariusze zbierali artykuły spożywcze łatwe w przechowywaniu, z których niezamożne rodziny i placówki Caritas będą mogły przygotować świąteczne posiłki. Trzeciego grudnia młodzi wolontariusze ze Szkolnego Koła Caritas w Porzeczcu wzięli udział w zbiórce żywności „Tak. Pomagam!” w sklepie Lidl przy ulicy Krakowskiej w Kielcach. Uczestniczyli w niej uczniowie: Oktawia Siadul, Wiktoria Wawrzykowska, Maciej Nowak, Karol Orzechowski, Dawid Pałka



Również podopieczni Klubu „Wolna Strefa” w Kostomłotach Pierwszych chętnie angażują się w pomoc

oraz Agata Moćko. Opiekę sprawowały Mariola Góźdz i Dariusz Kurpiński, zaś organizatorem zbiórki był Caritas Diecezji Kieleckiej. Do Ogólnopolskiej Zbiórki Żywności Caritas „Tak. Pomagam!” włączyli się także podopieczni Klubu „Wolna Strefa” w Kostomłotach. W dniach 3 i 4 grudnia wolontariuszy można było spotkać w sklepie Delikatesy Centrum w Miedzianej Górze przy ulicy Urzędniczej 1, gdzie istniała możliwość przekazania żywności o długim terminie ważności do specjalnie wyznaczonych koszyków. – Zebrane produkty trafią do najbardziej potrzebujących rodzin zamieszkujących gminę Miedziana Góra – poinformowała kierownik Klubu „Wolna Strefa” Ewa Lasia.

Także radni naszej gminy zebrali między sobą datki, którymi obdarowali trzy najbardziej potrzebujące rodziny zamieszkałe w gminie Miedziana Góra. – Rodziny te wskazał nam Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze – wyjaśniła radna Anna Zapła-Śledź. ■ (aKu)

Barbórka

Święta Barbara, opiekunka górników, hutników i kamieniarzy, a także żołnierzy. Patronka trudnej pracy i dobrej śmierci. Obchodziliśmy jej święto 4 grudnia.

Znaczenie górnictwa w naszym kraju zawsze było ogromne, wydobywany kruszec niejednokrotnie stanowił o bogactwie regionu i jego mieszkańców.



Msza święta „barbórkowa” w kaplicy św. Barbary na Górze Buchcinej w Miedzianej Górze

Jeszcze w czasach Polski Ludowej głównie dzięki czarnemu złotu najzamożniejszym terenem był Śląsk. Ale polskie górnictwo to nie tylko śląskie kopalnie i nie tylko zjazdy głęboko pod ziemię. Również nasze Góry Świętokrzyskie obfitują w różnorodne złoża, które wydobywamy do dziś w licznych kopalniach odkrywkowych. Ziemia miedzianogórska należy do tych miejsc, gdzie wciąż możemy zetknąć się z żywym górnictwem oraz jego tradycjami.

CELEBROWANIE

Dzień 4 grudnia jest świętem wszystkich górników. W tym roku po raz kolejny obchody Barbórki w naszej gminie miały skromny i przede wszystkim duchowy charakter. Celebrowanie odbyło się w kaplicy św. Barbary w Miedzianej Górze, gdzie odprawiono uroczystą mszę

za górników. W nabożeństwie uczestniczyli pracownicy kopalni „Laskowa” oraz mieszkańcy i przyjezdni goście. Za atrakcję można uznać nieczęsty widok górników ubranych w charakterystyczne stroje galowe. – Czarny mundur zdobią patki i 29 złotych guzików symbolizujących liczbę lat przeżytych przez św. Barbarę – objaśnia dyrektorka kopalni „Laskowa” Izabela Babiarz. Od kierującej największą miedzianogórską kopalnią dowiadujemy się również, jak bogata jest symbolika górniczego okrycia głowy, galowego czako. – Z przodu mamy godło, czyli perlik i żelazko,

cierpliwością oczekują na powrót do wspólnego uctowania, które następowało zawsze po mszy w kaplicy na Górze Buchcinej.

KIM BYŁA PATRONKA?

Wyobraźmy sobie młodzieńką dziewczynę, córkę zamożnego człowieka z Heliopolis w dzisiejszym Libanie. Ojciec wysłał ją na naukę do innego miasta – tu nastolatka styka się z religią, która do niej przemawia, którą rozumie i dzięki której czuje się zrozumiana. Gdy do ojca dociera informacja, że dziewczyna przyjęła obcą wiarę, usiłuje ją zmusić do wyparcia się nowych przekonań. Jego prośby i groźby nie przynoszą skutku, więc donosi na córkę do władz prześladowających chrześcijan. Dziewczyna nie zostaje od razu stracona – najpierw władze zamykają niepokorną chrześcijankę w wieży i poddają okrutnym torturom, po czym skazują na śmierć. Katem zostaje ojciec, który w imię własnych idei ścina swojemu dziecku głowę. Tak pokrótce wyglądało życie św. Barbary, według przekazów zakończone właśnie 4 grudnia. Dzień ten poświęcono jej pamięci, a w późniejszych czasach ogłoszono świętem górników. Wbrew własnemu losowi św. Barbara patronuje dobrej śmierci, a swoją opiekę roztacza dziś nie tylko



W nabożeństwie uczestniczyli pracownicy kopalni „Laskowa” ubrani w galowe stroje

których górnicy używali do rozbijania węgla i rud, natomiast po lewej stronie jest umocowany pióropusz – tłumaczy pani Izabela. Nie bez znaczenia pozostaje kolor pióropusza, który określa rangę górnika: zielony zarezerwowano dla dyrektora górniczego lub dyrektora generalnego, biały oznacza techników, inżynierów i dyrektorów górnich, czarny – aspirantów i górników, natomiast czerwony noszą członkowie orkiestry górnich.

Po mszy przedstawiciele górników i nasi księża mieli chwilę na wspólne pamiątkowe zdjęcie, po czym uroczystości dobiegły końca. Tegoroczna Barbórka, podobnie jak i ta z zeszłego roku odbywała się w reżimie sanitarnym. Były więc maseczki i niezbędny dystans, nie zabrakło jednak dobrych i życzliwych słów. Nasi górnicy z nie-

nad wspomnianymi górnikami, hutnikami, kamieniarzami i żołnierzami. Życie mogą zawierzyć jej również marynarze, rybacy i flisacy.

Większość relikwii św. Barbary od 1108 roku do dziś jest przechowywana w Kijowie. Część przekazano włoskiemu miastu Torcello, ponadto Polska również znalazła się w posiadaniu fragmentu relikwii świętej. Do niedawna przechowywał je klasztor kanoników w Czerwińsku nad Wisłą. ■ (MW)

Laureatka

Mieszkanca Kostomłotów Drugich Józefa Bucka została laureatką Świętokrzyskiej Nagrody Kultury. Uhonorowanie zasłużonych osób odbyło się 28 października.

Uroczystość miała miejsce w Muzeum Narodowym w Kielcach, zaś przedsięwzięcie zorganizował Samorząd Województwa Świętokrzyskiego. To on każdego roku od kilku lat nagradza Świętokrzyską Nagrodą Kultury osoby, instytucje, stowarzyszenia oraz zespoły, które posiadają nieprzecięt-



Józefa Bucka z nagrodą wręczoną przez marszałka województwa świętokrzyskiego Andrzeja Bętkowskiego

ne zasługi dla rozwoju i propagowania kultury. Ceremonię uświetnił występ kwartetu smyczkowego Maak Group. Nagrody to nie tylko wyraz uznania, ale także wsparcia, które w tym szczególnie trudnym dla artystów okresie pandemii są dużą podporą finansową.

Józefa Bucka to artystka ludowa, autorka piosenek i przyspiewek ludowych, mistrzyni w wiciu wieńców dożynkowych, palm wielkanocnych, pająków i bibułkowych kwiatów, prowadzi warsztaty z zakresu tradycyjnego rękodzieła ludowego. Jest laureatką konkursów na wieńce na dożynkach powiatowych i wojewódzkich, a także dożynkach prezydenckich w Spale.

– To dla mnie ogromny zaszczyt i radość odbierać dziś tę nagrodę i przebywać wśród wszystkich tych wspaniałych ludzi kultury. Staram się ocalić od zapomnienia to wszystko, co sama pamiętam. Tradycję, rękodzieło, gwarę naszą świętokrzyską – mówiła ze wzruszeniem pani Józefa chwilę po otrzymaniu nagrody z rąk marszałka województwa świętokrzyskiego Andrzeja Bętkowskiego.

Włodarz naszej gminy Damian Sławski, gratulując zwyciężczyni wygranej, powiedział: – Działalność pani Józji w dziedzinie kultury, szczególnie tej ludowej, świętokrzyskiej, jest już znana w całym naszym województwie i daleko poza jego granicami. Dowód stanowi choćby kolejny już sukces, jakim okazał się tegoroczny udział w dożynkach prezydenckich w Warszawie i fakt, że wieńiec pani Józji wybrała sobie Pani Prezydentowa i ozdabia on dziś gmach Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. ■ (aKu)

Niecodzienni goście

Miłe w dotyku, przyjazne i wzbudzające sympatię. Uwielbiane przez małych i dużych, są w stanie skraść serce każdego, kto choć raz się z nimi zetknął.

Alpaki to urocze i spokojne stworzenia. Ich słodkie pyszczki i duże, mądre oczy sprawiają, że nie sposób się oprzeć ich urokowi. Mają łagodne usposobienie, a przebywanie w ich otoczeniu korzystnie wpływa na samopoczucie człowieka. Te piękne zwierzęta, podobnie jak konie czy psy, wykorzystuje się w terapii i edukacji dzieci i dorosłych.

O kojącym i leczniczym oddziaływaniu tych sympatycznych zwierzaków mogły się przekonać maluchy z Samorządowego Żłobka w Kostomłotach Drugich. Dzieci miały okazję nakarmić, pogłaskać oraz oprowadzić alpaki na smyczy. Do-



Towarzystwo alpaka uspokaja, relaksuje i poprawia nastrój

wiedziały się przy tym wielu ciekawych rzeczy na temat zwyczajów tych stworzeń. Niezwykła wizyta z pewnością była dla najmłodszych nie tylko fantastyczną zabawą, lecz także lekcją opiekuńczości, odpowiedzialności i troski – zarówno w stosunku do zwierząt, jak i ludzi.

Alpakoterapia to bowiem jedna z dziedzin zooterapii, w której kluczową rolę odgrywa obecność towarzyskich i przyjaznych alpaka. Można je karmić, głaskać, opiekować się nimi. Te na pozór zwyczajne i proste zachowania mają ogromny wpływ, w szczególności na rozwój dzieci. Sprawując opiekę nad alpakami, dzieci uczą się odpowiedzialności i empatii. Głaskanie ich i przytulanie pomaga dzieciom rozluźnić się i otworzyć. Wspomaga budowanie samooceny i pewności siebie, sprzyja też wyciszeniu oraz uspokojeniu, łagodząc tym samym uczucie niepokoju. Bliski kontakt z alpakami działa na najmłodszych motywująco, zachęcając ich do podejmowania aktywności ruchowej, kształtuje kompetencje społeczne oraz komunikacyjne. Co ważne, futro alpaka jest hipoalergiczne, dlatego nawet dzieci borykające się z alergiami i chorobami układu oddechowego mogą bez obaw przebywać w ich towarzystwie. ■ (wer)

Psia brać

Mandat za spacer z psem może nas słono kosztować. W związku z kwietniową zmianą przepisów wysokość kar wynosi od 50 do ponad 5000 złotych.

Polska to kraj psiarzy. Z czworonogiem mieszka ponad 30% mieszkańców naszego kraju. Psy towarzyszą nam podczas codziennych spacerów, rodzinnych

czy. Na mandat możemy zasłużyć, gdy nasz milusiński biega samopas w miejscu publicznym, tj. w parku, na placu zabaw itp. Dodatkowo jeśli nasz pies należy do rasy uznawanej za agresywną – zaliczają się do nich m.in. popularne w kraju rottweilery – powinien nosić kaganiec. Jeśli go nie ma, możemy spodziewać się, że nasz mandat poszybuję do kilku tysięcy złotych. Uwaga! Jeśli naszego Azora nie ma w spisie, ale niespecjalnie panuje nad złością – też możemy spodziewać się mandatu (za 60% pogryzień i napaści na dzieci w Polsce odpowiadają kundle – źródło: money.pl).

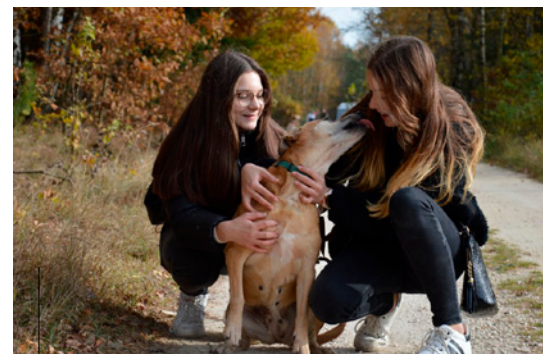
niem domu, mandat może wynieść od 50 do 250 złotych. Do 500 złotych zapłaci opiekun Fafika, który przewozi go bez smyczy i kagańca w autobusie czy pociągu. Tyle samo zapłacą właściciele psa rasy uważanej za niebezpieczną, jeśli będzie biegał bez kagańca lub jeśli zapomną o zabranii ze sobą pozwolenia na posiadanie takiego zwierzaka. Czy istnieje taryfa ulgowa? Mamy możliwość negocjacji. Jeśli udowodnimy, że Fafik jest wytresowany i wykonuje nasze polecenia, mamy szansę wybronić się od kary. Ale na wszelki wypadek nie zapominajmy o przepisach. Dwie stówki piechotę nie chodzą.



Kilkaset kilogramów suchej i mokrej karmy, koce, miski i zabawki – taki prezent zgotowali uczniowie z trzech miedzianogórskich szkół psiom z schroniska w Rytlowie

PODAJ POMOCNĄ ŁAPKĘ

Niezależnie od zmiany przepisów psia-ki są ulubieńcami i wiernymi towarzyszami wielu mieszkańców naszej gminy (pomijamy tych, którzy wolą koty). Te zwierzaki, dla których nie starczyło miejsca w naszych sercach i domach, pędzą swój pieski żywot w schronisku w Rytlowie (gm. Słupia). A ponieważ idzie zima, a z nią chłód i głód, losem psiaków zainteresowali się uczniowie szkół w Kostomłotach Drugich, Ćmińsku i Porzeczcu. Zebrali blisko 800 kilogramów suchej karmy, ponad 500 kilogramów puszek z mokrą karmą, koce,



Wspólny spacer sprawił ogromną radość

wycieczek i wakacji. Dlatego też powinniśmy wiedzieć, w jaki sposób zabezpieczyć naszego milusińskiego i siebie przed ewentualnym mandatem. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 18 marca 2021 roku nie zmienia zasad, które obowiązują właścicieli psów. Zwiększyły się natomiast kwoty mandatów, a spacer z psem bez kagańca czy smyczy może być bardzo obciążający dla naszych kieszeni.

KAGANIEC I SMYCZ, ALE KIEDY?

Najbardziej restrykcyjne przepisy obowiązują nas w... lesie. To tutaj psia-ki obowiązkowo muszą mieć założoną smycz. Wyjątkiem są te, które aktualnie biorą udział w polowaniu. Zatem jeśli nie jesteście fanami strzelania do kaczek czy jeleni, pamiętajcie o smy-

Na nieprzychylnie spojrzenia i karę możemy narazić się także podczas przewożenia zwierzaka bez smyczy lub kagańca w autobusie czy pociągu. Ale nie tylko. Obowiązujące przepisy jasno mówią, że pies biegający bez zabezpieczenia po nieogrodzonym podwórku również może nas drogo kosztować. Pamiętajmy, że mandat otrzymuje nie tylko właściciel, ale też osoba, która aktualnie opiekuje się psem. Niezależnie od tego, czy to twój pies, szwagra czy kolegi – pamiętaj o smyczy!

KARA DLA AZORA

A jakiego mandatu możemy się spodziewać za niestosowanie się do przepisów? To zależy. Jeśli nasz psiak jest z natury łagodny, jednak biega bez smyczy na ulicy, w parku lub poza ogrodze-

miski i zabawki. Dary przetransportowali z pomocą Zakładu Gospodarki Komunalnej w Miedzianej Górze. W akcji uczestniczył też wójt Damian Sławski. Przypominamy, że pieski można też adoptować. Jeśli chcielibyście zyskać przyjaciela na całe życie, odwiedźcie kącik adopcyjny na stronie naszej gminy – www.miedziana-gora.pl lub zajrzyjcie na www.psypanimagdy.pl. A jeśli nie macie pomysłu na spędzenie popołudnia, zabierzcie na spacer psia-ka ze schroniska. Zadbacie o kondycję, a przy okazji wlećcie trochę radości w psie serce. ■ (MB)

Dobry sezon

Zakończyła się jesienna runda piłkarskich zmagañ. Miedzianogórskie kluby podsumowały swoje wyniki.

GKS Gród Ćmińsk po 15 kolejkach sezonu 2021/2022 ligi okręgowej zdobył 33 punkty i zajął znakomite II miejsce w tabeli. – Zdecydowanie rok 2021 był bardzo udany dla naszej drużyny. Po rewelacyjnej rundzie wiosennej w A klasie walczyliśmy w pięknym stylu o awans do ligi okręgowej. Przed inauguracją w V lidze udało nam się przede wszystkim utrzymać kadre i dokonać kilku ciekawych transferów, które z perspektywy czasu okazały się przysłowiowym strzałem w dziesiątkę. Piękna gra na inaugurację i zwycięstwo dały drużynie niesamo-



Drużyna Grodu Ćmińsk na imprezie kończącej rundę jesienną

witego powera. Po kilku kolejkach w czubie tabeli w końcu wskoczyliśmy na fotel lidera i byliśmy najdłużej liderującym zespołem w rundzie jesiennej. Pierwszej porażki (z dwóch w całej rundzie!) doznaliśmy dopiero w ósmej kolejce, a było to niestety pokłosiem morderczego maratonu pięciu meczy w 14 dni. Druga połowa rundy może nie była tak dobra, ale i tak należą się naszej drużynie wielkie brawa. Zakończyliśmy rundę na II miejscu, co jest bardzo dobrym wynikiem jak na beniaminka. Mam nadzieję, że wiosna będzie ni mniej udana – powiedział trener Paweł Wijas. Najlepszym strzelcem sezonu został Mateusz Kokosza, zdobywając 10 bramek.

Druga nasza drużyna GLKS Wicher Miedziana Góra ukończyła rundę na VIII pozycji. – Pomimo słabego startu w rozgrywkach możemy być zadowoleni z przebiegu rundy, choć jest lekki niedosyt, gdyż w pierwszych pięciu meczach zdobyliśmy tylko 1 punkt, ale w następnych 10 meczach nie ponieśliśmy porażki, wygrywając sześć z nich i cztery remisując. Przed nami okres przygotowawczy, w którym zaplanowano siedem sparingów, i runda wiosenna. Tu postaramy się walczyć o czołowe miejsce w tabeli – podsumował Michał Sobczyk, prezes Wichru Miedziana Góra.

Oprócz drużyny seniorów w rozgrywkach ŚZPN udział wzięło siedem drużyn młodzieżowych w różnych kategoriach wiekowych. Drużyny te występowały z powodzeniem, zajmując czołowe miejsca w swoich ligach. Najlepiej wypadła drużyna trampkarzy młodszych, która uplasowała się na II miejscu. Dała jej to awans do I ligi świętokrzyskiej. ■ (red)

Podatek od nieruchomości

Decyzję o aktualizacji wykazu gruntów rolnych i zabudowanych w naszej gminie podjął wójt Damian Sławski. Wpłyne to na ujednoczenie opłat podatku od nieruchomości.

W związku z występowaniem na terenie naszej gminy sytuacji, gdzie nie wszyscy mieszkańcy byli jednolicie opodatkowani podatkiem od nieruchomości z uwagi na różną klasyfikację użytków gruntowych, wójt gminy Miedziana Góra podjął decyzję o aktualizacji gruntów rolnych zabudowanych. Ich właściciele, korzystając z powyższego stanu prawnego, do tej pory opłacali podatek rolny pomimo posiadanych na takich gruntach budynków mieszkalnych i gospodarczych. Grunty te powinny być jednak opodatkowane podatkiem od nieruchomości. Powyższa sytuacja powodowała niesprawiedliwe obciążenie podatkowe właścicieli nieruchomości.

W 2019 roku wyłoniono firmę geodezyjną, która na podstawie otrzymanych z Urzędu Gminy w Miedzianej Górze informacji o gruntach rolnych i zabudowanych rozpoczęła prace mające na celu zmianę tych użytków na grunty budowlane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Wszystkie sołectwa zostały objęte aktualizacją na wniosek urzędu, natomiast sołectwo Miedziana Góra uległo modernizacji na zlecenie Starostwa Powiatowego w Kielcach. Przypomnijmy, że pierwszą aktualizację użytków gruntowych przeprowadzono na wniosek wójta już w 2013 roku w sołectwie Kostomłoty Pierwsze.

Aktualizacja użytków ma na celu doprowadzenie do równego i sprawiedliwego traktowania wszystkich podatników poprzez wdrożenie i zastosowanie jednolitych i uczciwych zasad podatkowych. Chodzi o to, by właściciele gruntów rolnych zabudowanych ponosili taki sam ciężar podatku od nieruchomości jak podatnicy, którzy od wielu lat mają uregulowany stan prawny gruntów pod budynkami, sklasyfikowanych jako grunty budowlane, dzięki czemu opłacają właściwy podatek od nieruchomości. Warto przy tej okazji podkreślić, że stawki podatku od nieruchomości nie uległy podwyższeniu od 2017 roku – stawka za metr kwadratowy gruntów sklasyfikowanych jako budowlane wynosi 30 groszy. ■ (ug)

Bądźmy bardziej eko

Otrzymuj powiadomienia o wywozie śmieci na telefon.

Urząd Gminy w Miedzianej Górze uruchomił system SEGREGO, który umożliwi mieszkańcom w wygodny sposób wyszukać swój harmonogram odbioru odpadów, a nawet przypomni o nadchodzących terminach wywozu śmieci czy płatnościach.

WYGODNIE NA DWA SPOSOBY

System jest bezpłatny, mieszkańcy mają do niego dostęp na stronie www.miedziana-gora.pl i w aplikacji mobilnej „BLISKO” dostępnej na Android i iOS. Obie opcje udostępniają takie same informacje, podstawowa różnica jest w systemie powiadomień: na stronie internetowej możemy zamówić powiadomienia na skrzynkę e-mail, natomiast dzięki aplikacji będziemy otrzymywać przypomnienia na telefon i dodatkowo wszystkie informacje będą zawsze pod ręką.

Aplikacja BLISKO dodatkowo poza gospodarką odpadami w gminie Miedziana Góra udostępnia subskrypcję wiadomości od innych lokalnych nadawców.

Po co być daleko, skoro można być blisko?

Zeskanuj kod i pobierz
bezpłatną aplikację BLISKO



Gminny punkt konsultacyjno-informacyjny Czyste Powietrze

Rusza program „Czyste Powietrze”. Zapewni on przeprowadzenie niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku oraz dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na nowoczesne i spełniające najwyższe normy. Obecnie w urzędzie działa punkt konsultacyjno-informacyjny, gdzie mieszkańcy mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy w przygotowaniu i złożeniu wniosku o dotację oraz jego późniejszym rozliczeniu.



PUNKT CZYNNY

Czwartek w godz. 10:30 - 15:30

Piątek w godz. 7:30 - 12:30

/ na wizytę należy się umówić/

Magdalena Dudziak

pokój nr 9, tel. 41 303 16 26 wew. 42

magdalena.dudziak@miedziana-gora.pl



WIĘCEJ INFORMACJI NA TEMAT PROGRAMU

www.czystepowietrze.gov.pl

www.portalbeneficjenta.wfos.com.pl

www.wfos.com.pl

NARZĘDZIA POMOCNE PRZY SKŁADANIU WNIOSKU

KALKULATOR DOTACJI:

www.czystepowietrze.gov.pl/kalkulator-dotacji/

KALKULATOR GRUBOŚCI IZOLACJI:

www.kalkulatorczystepowietrze.kape.gov.pl



Głos

Miedzianej Góry

Wydawca Urząd Gminy Miedziana Góra, ul. Urzędnicza 18
tel. 41 303 16 01, sekretariat@miedziana-gora.pl

Redakcja Łukasz Sokołowski, Agnieszka Kunicka (aKu), Magdalena Wójcik (MW)
e-mail: redakcja@glosmiedzianejgory.pl

Skład trójca: pracownia graficzna / trojca.org

Druk Drukarnia TERCET, nakład: 3500 szt.

Okładka Dekoracja świąteczna / LiliGraphie

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do ich redagowania, skracania oraz opatrywania własnymi tytułami. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń.